

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز چهارشنبه (۱۲) اسفند ماه ۱۳۴۹

فهرست مطالب :

- ۳- ادامه بحث در کلیات گزارش کمیسیون بودجه
- راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور .
- ۴- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- تقدیم يك فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای قوام صدري معاون وزارت دارائی .

مجلس ساعت هشت و بیست دقیقه بعد از ظهر بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

بشود تقدیم و استدعای ارجاع به کمیسیون بودجه را دارم .
رئیس - لایحه بکمیسیون بودجه ارجاع می شود .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

- ۳- ادامه بحث در کلیات گزارش کمیسیون بودجه
- راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور
- رئیس - کلیات لایحه بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور مطرح است آقای دکتر الموتی بفرمائید .

دکتر اسفندیاری - آموزگار - بختیاری پور - دکتر خطیبی - دهبیم - دکتر رضوانی - دکتر صدر - خانلر قراچورلو - دکتر کلالی - دکتر موثقی .
غائبین مریض - آقایان :

دکتر الموتی - جناب آقای رئیس . همکاران ارجمند، بنده قبلاً بایستی از مقام محترم ریاست و همکاران گرامی از اکثریت و اقلیت بعلت طول کلام - معذرت بخواهم ولی چون میدانم مجلس انقلاب برای انجام وظیفه ملی خودش آمادگی کامل دارد با استفاده از عنایت همه همکاران کسب اجازه کردم که بشود این مطالبی که تهیه شده است و از نظر بودجه و مملکت ممکن است اثری داشته باشد بیان نمایم که در صورت مذاکرات مجلس این مطالب ثبت بشود (دکتر شفیع امین - فرمایشاتتان بسیار قابل استفاده است) خیلی متشکرم ملت ما در این عصر و زمان در سایه

مهندس اردلان - بهادری خواجه نوری - مهندس ریاحی - سلیمانی کاشانی - دکتر ضیائی - ضیائی احمدی - فروتن - دکتر متین - تیمسار وحدانیان - دکتر یگانگی .
۲- تقدیم يك فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای قوام صدري معاون وزارت دارائی
رئیس - وارد دستور میشویم آقای قوام صدري بفرمائید .
قوام صدري - با اجازه مقام محترم ریاست اصلاح بودجه ای است مربوط بوزارت کار و سازمان بیمه های اجتماعی که بایستی در کمیسیون بودجه مورد بررسی واقع

انقلاب بزرگ شاه و ملت بموفقیتهای درخشانی رسیده است برآستی حق همین است که چنین بودجه‌ای در ساحت مقدس مجلس شورای ملی مطرح بشود. همانطور که عرض کردم امروز بودجه يك سندی است که سیاست مالی اجتماعی و اقتصادی دولت را برای مدت معینی مشخص می‌کند در کشورهای پیش رفته بودجه را مجموعه‌ای از سیاست کل يك مملکت می‌شناسند یعنی با مطالعه بودجه هر صاحب نظری متوجه می‌شود که آینده آن مملکت به چه نحو خواهد بود. من از آقای مرتضوی رئیس کمیسیون بودجه و سایر اعضای کمیسیون بودجه متشکرم که زحماتی کشیدند من خودم در کمیسیون بودجه بودم ایشان یادداشتی دادند که جالب است این یادداشت اینست نوشته‌اند «پیشرفت در امر بودجه نویسی و تنظیم آن در ایران بدرجه‌ای رسیده که دو سال قبل سازمان ملل متحد یکی از کشورهای در حال رشد جنوب آسیا توصیه کرده بود که سیر تکامل بودجه نویسی را در ایران و هندوستان و ژاپن مورد مطالعه قرار بدهد. مدت بیست روز هیئت اعزامی آن کشور در تهران باین امر مشغول بودند» این امر جالبی است برای ما هم مهم است (دکتر حکیم شوشتری - سازمان ملل به افغانستان توصیه کرده یکسال و نیم پیش در پشت تریبون هم گفته شد) بهر صورت برای این مملکت هر نوع افتخاری کسب شود باید در این مکان مقدس گفته شود بودجه نویسی در این مملکت خیلی پیش رفته بنابراین وقتی يك مرجع جهانی و بین المللی چنین نامه‌ای می‌نویسد این برای ملت ایران افتخار آمیز است (مرتضوی - برای اطلاع جنابعالی عرض کنم آن کشور اندونزی است) برای ایرانی و از نظر يك ایرانی مطلب مهم است که سازمان ملل متحد بودجه نویسی را در ایران تا آن حد مورد توجه قرار بدهد که توصیه می‌کند کشورهای دیگر ببینند بودجه نویسی را از ما فرا بگیرند مادر بودجه می‌بینیم که سرمایه‌گذارها به نحو و بین چه دستگاههایی تقسیم شده يك مقدار از سرمایه‌گذارها زیربنایی است که عبارتست از راه، راه آهن، فرودگاه و يك مقدار سرمایه‌گذارهای اجتماعی است از قبیل دانشگاهها، بیمارستانها. و يك مقدار انتفاعی است از قبیل کارخانه قند و پارچه، ما وقتی این پیشرفت فنی بودجه و تهیه بودجه را در ایران می‌بینیم مشاهده می‌کنیم

که با موازین علمی منطبق است بنده در یکی از نشریه‌ها از قول يك پرفسور اقتصاد فرانسه آئن بار یک جمله‌ای را نقل می‌کنم و احساس می‌کنم این منطبق است با وضع بودجه نویسی در ایران او معتقد است «امروز بودجه در حقیقت برنامه کامل مالی يك دولت است که احتیاجات همه جانبه يك جامعه را از نظر ایفای وظایف عمومی تأمین می‌کند» دانشمندان دیگر معتقدند که تقسیم بندی دخل و خرج عمومی از نظر نيل به هدف‌های معینی صورت می‌گیرد و همین طبقه بندی از نظر نيل به هدف‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در جامعه امروز اساس بودجه را تشکیل میدهد، من وقتی اظهار نظر علمای فن را می‌خوانم و با بودجه ۴۸۱ میلیاردی متعادل دولت هویدا مقایسه می‌کنم می‌بینم خوشبختانه مسائلی که علمای این فن متذکر بودند در بودجه دولت حزی ما منعکس است و این افتخار آمیز است برای اینکه می‌بینم ضوابط علمی در مملکت کاملاً رعایت شده و عمل می‌شود. (صحیح است) يك مطلبی را که لازم میدانم در مورد وزارت تولیدات کشاورزی عرض کنم در مورد یکی از سازمانهای یعنی فروشگاه فردوسی است. او را نمیدانم فروشگاه فردوسی چه هیزم تری بدوست عزیز ما آقای رامید فروخته (عباس میرزائی - کاش آقای رامید اینجا می‌بودند و این حرفها را می‌شنیدند) گرچه هیزم هم نمی‌فروشد. در مصاحبه تلویزیونی هم به این مسأله اشاره فرمودند البته من خودم همانطور که در تلویزیون عنوان شد با فروشگاه فردوسی سروکار کمتر داشتم و شخصاً شاید اظهار نظری نتوانم بکنم ولی یکی از همکاران ما آقای مهندس عترة نامه‌ای فرستاده‌اند در مورد این فروشگاه و نوشته‌اند که من جزء کسانی هستم که از این فروشگاه خرید می‌کنم اگر اجناس يك فروشگاه گران باشد دلیل ندارد مشتری خرید بکند چون اجباری نیست (مصطفوی نائینی - اگر گران باشد مهندس عترة خرید نمی‌کنند) (عباس میرزائی - به هم مسلکان آقای رامید توجه بدهید که این مسائل را گوش بدهند) گوش میدهند آقای مهندس عترة نوشته‌اند آقای رامید در مصاحبه تلویزیونی خود گفته که قیمت اجناس در فروشگاه فردوسی ۲۰٪ از سایر فروشگاهها گرانتر است من تصور می‌کنم که ایشان تا بحال خودشان جنسی از این فروشگاه نخریده‌اند،

والا چنین حرفی نمی‌زدند این موضوع مطلقاً با حقیقت وفق ندارد زیرا در هر آن برای هر کس امکان دارد که نرخ کالاهای فروشگاه فردوسی را که عموماً روی هر جنس نوشته شده تحقیق کنند و با قیمت اجناس مشابه سایر فروشگاهها مقایسه کنند من این کار را بدفعات کرده‌ام اگر شما معادل ۱۰۰۰ ریال از اجناس مختلف بخريد مثلاً خواربار و حبوبات قند و شکر و سایر مواد مصرفی که مورد احتیاج مردم است خواهید دید که از ده تا ۱۲ درصد ارزانتر از قیمت‌های سایر فروشگاهها است بعضی از اجناس خرازی در حدود دودرصد کمتر بعضی ارقام قماش ۰.۵٪ کمتر بفروش میرسد و بعضی اجناس لوکس ممکن است مساوی باشد و در بعضی موارد اگر کسی کلیه ما محتاج خود را از این فروشگاه بخرد محققاً قیمت آن ۰.۵٪ کمتر از مغازه‌های خارج است ملاحظه فرمائید ایشان یکی از همکاران ما هستند که از آنجا خرید می‌کنند یاد آور شدند وضع باین صورت است (دکتر مدرسی - شاهد را خوب انتخاب فرمودید) جنابعالی خرید کرده‌اید آقای دکتر مدرسی؟ پس اگر يك نماینده مجلس يك همکار ما کتباً این مسائل را نوشته (معیری - بسیار مرد شریفی است) مرد شریفی هم هست و خیال میکنم اگر قیمت اجناس فروشگاه فردوسی ارزان نبود آقای مهندس عترة خرید نمی‌کردند (خانم دکتر دولتشاهی من خرید می‌کنم، فروشگاه فردوسی قیمت‌های مناسب است) اینهم خانم دولتشاهی هیچکس نمیتواند دیگری را مجبور کند از جایی خرید بکند بنده نمی‌خواهم از فروشگاه فردوسی دفاع کنم ولی از حقیقت باید دفاع بکنم (پزشکپور - جنابعالی یک ربع است دفاع می‌کنید آنوقت می‌فرمائید نمی‌خواهید دفاع بکنید بهتر است جنابعالی بنا این نطق جالب و سنجیده اینطور وقت را نگذرانید) آقای پزشکپور تقصیر اقلیت است که این مطالب را عنوان میکنید من خواستم برای نمونه عرض کنم هر مطلبی اینجا گفته بشود از نظر ما پنهان نمی‌ماند مطالعه و بررسی می‌کنیم و جواب میدهم بهر صورت بنده همیشه عرض کردم در هر کاری که عدد و رقم هست باید آمد و منعکس کرد مطلب دیگر که اشاره کردند مربوط به سرمایه فروشگاه بود سرمایه فروشگاه يك میلیون تومان است در لایحه بودجه دولت ۵۵ میلیون تومان که قبلاً بنا داده شده بود سرمایه فروشگاه اضافه گردید (دکتر عاملی - چون نتوانست بموقع

اقساط و امرا باز پرداخت کنند ناچار شدند بدهند) طبق نظر خود وزارت تولیدات این فروشگاه توانسته است در نقاط مختلف مملکت مثل غازیان و بابلسر و تهران و غیره شعبه دایر کند و آماري که دارند و خودشان معتقدند که سرمایه فروشگاه بیش از ۳۰ تا ۴۰ میلیون تومان است دستگاه دولت معتقد است طبق آماري که در اختیار من گذاشته و این آمار اینجاست شاخص نسبت در صك فروش ماهانه را برای من نوشته‌اند تحقیق فرمائید) دکتر مدرسی - اگر آقای حی تأیید فرمائید قبول داریم) آقای حی خرید نمی‌کنند ملاحظه فرمائید که شاخص این فروشگاه در فروردین سال ۴۷ اگر ۱۰۰ بود در سال ۴۸ / ۱۱۸ در ۴۹ ۳۲۴ شده و دلیل آن استقبال مردم است بهر صورت این مطلب چون بحث شد بناچار لازم بود جواب داده بشود در مورد وزارت تولیدات کشاورزی در مورد دخانیات چای و غله و گوشت کارهایی شده مخصوصاً در مورد گوشت و تأسیس سردخانه‌ها اقدامات اساسی شده و امیدوارم روزی بشود که مسأله گوشت با همکاری این وزارتخانه و سایر دستگاهها حل بشود که بنظر من بسیار ضروری و حیاتی و لازم است اما يك مسأله بسیار مهمتر که بنده لازم میدانم اشاره کنم جواب بیانات همکار عزیز ما آقای دکتر عاملی در چند جلسه قبل است که درباره سپردن کار مردم ب مردم بود. مطالبی گفتند بنده موارد را يك بيك می‌گویم ما اعضای حزب ایران نوین مفتخریم که در راه اجرای این اندیشه گهربار شاهنشاه یعنی سپردن کار مردم ب مردم حزب مترقی ما گامهای اساسی برداشته (صحیح است) بعکس مطلبی که عنوان شد حزب ایران نوین برای تشکل اصناف، این طبقه‌ای که در مملکت ما بسیار با ارزش هستند پیشقدم شده است و طبقه اصناف آمدند تشکر کردند و تشکر هم میکنند این یکی از قدمها بود و اطاق اصناف هم که برای اولین بار در ایران تشکل می‌شود یکی از این اقدامات است در راه واگذاری حقوق مردم بخودشان (صحیح است) انجمن شهر و شهرداران انتخابی، انجمن استان و شهرستان، انجمنهای بهداری، انجمنهای آموزش و پرورش، خانه اصناف، شورای داوری، انجمن دهات، اطاق اصناف (روستا - راجع به اصناف

قدری بیشتر توضیح بفرمائید تا آقای دکتر عاملی وارد بشوند) آقای روستا نماینده محترم که خودشان از هر کس بیشتر بوضع اصناف واقفند و با آنها پیوستگی دارند آقای صدقیانی زاده همکار دیگر ما وقتی اینها تصدیق میکنند و تأیید میکنند که حزب ایران نوین در مورد کار اصناف یک اقدام درخشان انجام داده متأسفم که بعضی هم میخوانند این حقیقت مسلم را روی آندیشه های خودشان نفی کنند اصناف ما از حزب ایران نوین بسیار سپاسگزارند (معیری - انجمنهای محلی را هم بفرمائید) (صحیح است) شما را هم دعوت میکنیم اگر علاقمند هستید در این حوزه های حزبی شرکت کنید دوستان حزب مردم را هم دعوت میکنیم بیایند ببینند بروند در حوزه های حزبی ما بنشینند آنوقت می بینند که در آنجا کارگران عزیز ما مشکلسند، بانوان گرامی مشکلسند، اصنافی مشکلسند، روزنامه نگاران مشکلسند، دانشگاہیان مشکلسند تمام طبقات مردم ایران انجمن های محلی همه در زیر پرچم حزب ایران نوین، حزب پاسدار انقلاب مشکلسند شده اند (پزشکپور - حرف ما این است که اطاق اصناف باید بطور مستقل تشکیل بشود نه مستقیماً و عملاً در زیر سیطره حزب ایران نوین باشد) جناب پزشکیپور خیلی فرق است بین حزب اکثریتی که ۱۷۶ وکیل در مجلس دارد با تشکیلاتی که جوهر دیگری است ملاحظه بفرمائید در مملکت ما انجمن های شهر اعضای حزب اند، شهرداران انتخابی اکثرشان عضو حزب ایران نوین هستند، انجمن های بهداری اعضایش عضو حزب ایران نوین هستند انجمن های آموزش و پرورش گروهی از خانه های اصناف، اطاق اصناف اکثریت ملت ایران را تشکیل میدهند. وقتی عضو حزب ایران نوین هستند ما که نمیتوانیم کسی را برای شما بفرستیم، اینها مشکل می روند تا بتوانند در انجام وظایف ملی خود اقدام کنند (روستا - آقای دکتر الموتی بفرمائید اصناف راه خودشان را خوب تشخیص میدهند چرا یک نفر از اینها بحزب بان ایران نیست نرفت) شما که خودتان فرمودید، اما در اجرای همین وظیفه چند روز پیش در روزنامه ها خواندید که دولت حزب ایران نوین نه تنها در اجرای و گذاری کار مردم عموماً علاقه زیادی دارد حتی با این تمرکز و مرکزیت هم دارد بدست، مبارزه میکنند و اختیارات را میخوانند در سطح استانها و شهرستانها متمرکز کنند (دکتر حکیم شوشتری - نمونه قدرت حزب ایران نوین شکستن

اعتصاب دیروز است) ملاحظه بفرمائید آقای نخست وزیر دیروز در جلسه اسناد از آن شرکت کردند در مذاکراتی که بعمل آمدند طرفدارشده طرهای عمرانی به اسناداران و مقامات واگذار شود و مطالبی گفته شد که این ۵۰۷ میلیارد در اختیار اسناداران قرار بگیرد و تقسیم شود تا با نظارت انجمن های شهرستان یعنی منتخبین مردم ایران، کسانی که از بین مردم انتخاب شده اند بمصرف برسد این بزرگترین گام در راه سپردن کار مردم بمردم است و این افتخار هم افتخار تازه ای است که نصیب دولت حزبی ما شده است (صحیح است) (فرهادپور - بفرمائید تغییر قانون انتخاب کدخدای راکتی خواهند آورد؟) خانم صوفی تشریف دارند این لایحه آماده شده در حزب ما بررسی میشود بزودی خدمتتان می آید (خانم صوفی - لایحه مربوط قبل از عید تقدیم می شود) امیدوارم این لایحه هم که آمد در مورد واگذاری کار مردم بمردم اگر نظر دیگری هم دارید بفرمائید ما نظر شمارا تقدیم میکنیم این انتخاب کدخدایا یکی از مسائل است که ما خودمان هم دنبالش هستیم (فرهادپور - خیلی متشکرم) چند وقت پیش آقای روحانی ستوانی در این مورد از فراکسیون کردند و ما از وزارت کشور سؤال کردیم جواب دادند لایحه آماده است بزودی به مجلس خواهد آمد امیدوارم با این طرح تازه ای که آقای نخست وزیر در کنفرانس اسناداران ارائه فرمودند که طرح های عمرانی بانظر اسناداران و انجمنهای استان و شهرستان تنظیم بشود یکی دیگر از مشکلات حل بشود آقای فخر طباطبائی این همان مطلبی است که ما و شما همه سالها میگفتیم که این پولها را بگذارید در اختیار اسناداران امروز که این طرح آمده ما همه باید پیشقدم بشویم تا بتوانیم طرح های صحیح عمرانی را در استانها و شهرستانها پیاده کنیم و این اعتبارات را به مصارف واقعی و حقیقی و بمصرفی که از نظر مردم اهمیت زیادتری دارد برسانیم این از مسائلی است که باید توجه بشود و بنظر من بسیار ضروری است یکی دیگر از کارها تشکیل شورا های آموزش و پرورش منطقه ای است (معیری - بسیار کار مفید و بزرگی بود) این کار که در نقاط مختلف بر طبق یادداشتی که من دارم در سال جاری در ۵۲ منطقه کشور شورا های آموزش و پرورش تشکیل شده و امور اداری و مالی به خود مناطق

واگذار شده از اول فروردین ماه ۱۳۵۰ شورا های آموزش و پرورش در ۱۰۷ منطقه تشکیل خواهد شد (مؤید امینی - نشده) شاید یکی از مناطقی که نشده اردبیل باشد و شاید یکی از این ۱۰۷ منطقه حوزه انتخابیه جنابعالی باشد طبق یادداشتی که من از وزارت آموزش و پرورش دارم متذکر شده اند که در اجرای کامل قانون که مدت ۵ سال برای آن تعیین شده بود حداکثر در مدت دو سال عملی خواهد شد. اگر ظرف دو سال دولت و وزارت آموزش و پرورش توفیق پیدا کند که این مهم را انجام بدهد یک گام بزرگی در راه واگذاری کار مردم بمردم برداشته شده (صحیح است) (مسعودی - کاری که میگفتند هرگز در این مملکت نمیشود) (ایلخانی پور - مطمئناً انجام شد) البته راجع به انجمنهای دهات بنده از وزارت کشور یک یادداشتی داشتم تاکنون ۲۰۱۴۸ انجمن ده در ۲۸۶۲۴ قریه تشکیل شده و البته خیلی از مشکلات که از آثار گذشته است با قانون جدیدی که مجلس انقلاب تصویب میکند مرتفع خواهد شد وعده دیگری از مردم روستا های مابه حقوق قانونی خود میسرند مطلبی که بنده اینجا تقریباً یک مقدار روی سخن اشاره به مطالب شب گذشته دوست عزیزمان جناب پزشکیپور است که در جاهای مختلف دیگر به آن می رسیدم راجع به سددز در خوزستان حوزه انتخابیه ایشان و سد سفید رود در گیلان حوزه انتخابیه جناب آقای رامبد است به بینیم مشکلاتی که این سدها دارند چیست و چگونه میشود این مشکلات را رفع کرد خیلی خوب، سدی ساخته شده مبلغی خرج شده ارقامش اینجاست و حالا چنین مشکلی پیش آمده شماره حل این مشکل را نشان دهید آلان متخصصین و کارشناسان دولت دارند مطالعه می کنند راه حل هایی پیشنهاد میکنند اگر راه حل هایی هم شما دارید پیشنهاد بفرمائید در اختیار دولت بگذارید و نظیرستی و علاقمندی به مملکت یعنی همین، اگر طرح خوبی دارید بدهید دولت پیاده کند ما به بینیم غیر از طرح هایی است که دولت پیاده کرده متخصصین و آتھائی که با شما همکاری دارند نظرشان را بدهند بینیم چه جوری باید این مشکل را حل کرد (پزشکپور - باید دید که مسئول کی بوده؟) به آنجا هم می رسیدم آقای پزشکیپور اداره کار مملکت با ایراد گرفتن خیلی فرق دارد بنده این افتخار

را داشتم که مدتی در دستگاه اجرائی کار میکردم و واقعاً میدانم هر دستگاه اجرائی وقتی کاری انجام میدهد با چه مشکلاتی روبرو است اما همینطور اگر انسان بخواند راجع به همه دستگاهی ایراد بگیرد انتقاد بکند که بنظر من لازم هم است گفتن آن انتقاد سهلتر است اما اگر از همان انتقاد کننده پرسند که چه جور میشود این مشکل را حل کرد آن جاست خیلی هله باسخ نمیتوانند بدهند بنابر این توقع هم نیست که جنابعالی که نماینده مجلس هستید بیایید این مشکل را حل کنید ولی لااقل بنظر کارشناسان و آتھائی که در دستگاه دولت هستند توجه بفرمائید اگر حرفشان حساسی است گوش بدهید جنابعالی هم اشاره کردید بنده هم اشاره می کنم به بیانات شاهنشاه عزیز خودمان که در مورد مراتع فرمودند: مراتع موجود در کشور ما متعلق بدوران است که جمعیت ایران ده میلیون نفر بود و ۳۰ یا ۴۰ بیلیون حشم برای خوراک ده میلیون نفر کافی بود ولی اکنون جمعیت ایران ۳۰ میلیون نفر است و این جمعیت قدرت خریدی معادل دهه ابر زمان سابق دارد اکنون گوشت تقریباً غذای عادی مردم شده و اگر کسی سابقاً ماهی یکبار گوشت میخورد امروز لااقل یک وعده از غذای روزانه را گوشت تشکیل میدهد و حال آنکه مراتع ایران برای بیش از ۴۰ بیلیون گاو و گوسفند کافی نیست و ما اکنون بین ۶۰ تا ۷۰ بیلیون گاو و گوسفند داریم که ۳۰ بیلیون آن زیادی است مراتع کشور باید حفظ شود اگر این کار نشود همه مراتع مبدل به خاک خواهد شد و فرسایش خاک نیز خود موجب بلایائی میشود که اندازه ندارد، بخصوص در آبریزهای حوزه های سدها در جلسه سازمان برنامه باین نکته اشاره کردم که تا کنون ۳۰۰ میلیون تن سنگ و گل ولای دوسدی که بنام من است جای گرفته و یکی از عللش این است که چیزی مانع سرازیر شدن آب و باران به مخازن سدها نیست و بوته ها و علفها نیز که میتوانند جلوی جریانات گل ولای را بگیرد بوسیله گاو و گوسفند مخصوصاً بز از بین رفته است. از این روست که مراتع ایران ملی شده است و اجازه استفاده برای دامداری نیز به کمترین حدی که امکان دارد کاهش داده خواهد شد ما برای تأمین علوفه لازم جهت دامداری باید یزراعت علوفه بپردازیم، ملاحظه بفرمائید این فرمایشات شاهنشاه

بزرگ ما. رهبر خردمند ملت ایران است که به جزئیات کار کاملاً واقف دارند اینجاست تمام مطالب منعکس است برای صاحب نظری این مطالب آموزنده است مشکل کنار مشخص است چه اقدامی شده چرا باین روز افتاده و چه اقدامی میشود کرد بنده خودم وقتی وزارت منابع طبیعی لایحه برای بزها آورده بودند که بزها باید از بین بروند دیدم خیلی ها گفتند که چرا بزها باید از بین بروند بعد استدلال کردند که اینها مرتع را از بین میرند و این کار را می کنند و این صدمه را میزنند و نفع يك بز در يك مرتع آنقدر برای مملکت نیست و اگر بز نباشد چنین و چنان خواهد شد چون ما با وضعی مواجه هستیم این وضع در حوزه انتخابیه من هست عده ای از جویدارها از راه مرتع داری زندگی می کنند بصورت شبانی ، يك روزی اقتصاد مملکت ایران بصورت شبانی بوده است اینها هم تقصیری نداشتند يك مقدار گوسفند نگاه میداشتند تمام مراتع باین طرز از بین میرفت ولی امروز که در مملکت ضابطه ای بوجود آمده و این مسائل از نظر علمی بررسی می شود میگویند این مشکلات حل بشود بنده و جنابعالی وقتی می آئیم مواجه با این مشکل میشویم که يك سد دزی که هزار میلیون تومان خرجش شده بر بشود بخاطر اینکه عده ای چشم دار در نزدیک سد مشغول چرا هستند و این آبریزها را بصورتی در آورند که این گل ولای انباشته بشود یا در سفیدرود آقای دکتر برومند (عیاس میرزائی) اصولاً خوردن گوشت بز هم خوب نیست انسان را مریض می کند حالا زمین را هم خراب میکند هر کس طرفدار بز است کارش خراب است (خنده نمایندگان) علاوه بر این بنده در يك مصاحبه وزیر منابع طبیعی دیدم که اشاره کرده بود در یکی از نطق هایش که خلاصه اش این است در سد محمد رضا شاه در ۸ سال ۳۰۰ میلیون تن خاک وارد شده و ۸۰ سال خواهد شد هزار میلیون تومان خرج این سد شده است همچنین سالی ۷۵ میلیون تن خاک وارد سد سفیدرود میشود سه برابر سد دز بنده در مصاحبه وزیر منابع طبیعی دیدم يك مطلب دیگری که خیلی با اهمیت است مطالعه میکنند به بیند چیست و نمیدانم کسی در مورد آب و خاک صحبت کرده بود و اشاره کرده بود که اگر زود بفکر نباشیم شهرهای یزد، کاشان، سبزوار و گناباد و شهرهای مجاور کویر از نظر خاک دچار بلایای عظیمی میشوند آب و وقتی دولت مواجه با چنین

وضع است حاشیه کویر که مدتی میدیدم دوستان عزیز ما آقای دکتر رشتی، دکتر بقائی یزدی، مصطفوی نائینی چیزی درست کرده بودند بنام انجمن حاشیه کویر دیدم این مشمول همان انجمن حاشیه کویر است چون خاکها مصیبت و بلایایی برای مردم این ناحیه است که در آن مناطق زندگی می کنند آب جناب مصطفوی این درست نیست که میگوئیم چرا در اطراف این منطقه بهر صورت این شنهای روان همینطور ادامه داشته باشد و این شهرهای تاریخی همینطور از بین برود نباید فکری بشود (مصطفوی نائینی) در شورای انجمن شهر اصفهان صحبت شد و تقاضا کردیم که برای جلوگیری از این کار فکری بشود ملاحظه کنید این يك نکته، باز بنده علت اینکه این نکات را اشاره می کنم که اگر گفتیم وزارت منابع طبیعی چکاری انجام میدهد در اجرای همین برنامه هاست ممکن است این برنامه ها کافی نباشد بالاخره يك سدی که گرفتار چنین مصیبتی است به سهولت نمیشود آن را اصلاح کرد ولی بالاخره يك برنامه هایی هست بنده در يك جایی دیگر در مصاحبه وزیر منابع طبیعی خواندم که گفته بود «اکنون ۱۸ میلیون هکتار جنگل داریم که هنوز نمیتوانیم بر اساس اصول علمی از آن بهره برداری کنیم زیرا در حال حاضر ۵۰ میلیون متر مکعب چوب در جنگل های ما در حال پوسیده شدن است که اگر ارزش چوب سفید معمولی را بآن بدهیم که هر متر مکعب آن ۲۰۰ تومان است در حدود ده میلیارد تومان میشود در حالیکه اگر بتوانیم این چوب های در حال پوسیدن را تبدیل کنیم میتوانیم از هر متر مکعب این چوب ۸۰۰ تاهزار متر مربع چوب بدست آوریم و این چوبی است که از کشورهای خارج وارد می کنیم با قیمت گران» این وزیر منابع طبیعی خود ماست که این مطلب را گفته و اقرار کرده است به بیند این وزارتخانه است که گفتیم و عنوان هم کردیم چون در دولت حزبی ماسیاست استتار وجود ندارد اگر مشکلی در دستگاه هست گفته میشود راه حل و چاره جوئی میشود مسئول اینکه سد دز و سفیدرود را که ساخته و چرا ساخته این بر میگردد به سال های قبل (پزشکپور) آقای دکتر الموتی این وظیفه مجلس شورای ملی است که بپرسد و بداند مسئول این اشتباه کاری چه کسانی بودند؟ توضیح بدهید) عرض کنم جناب آقای پزشکپور بپرسید توضیح

داده میشود (پزشکپور) از جنابعالی باید پرسید (چون نمایندگان ملت ایران در انجام وظیفه خودشان آزادی کامل دارند مایک حزبی هستیم ، مقرراتی داریم اساسنامه ای داریم همفکری داریم جنابعالی سؤال بفرمائید دولت هم می آید جواب میدهد و مسئولین را معرفی می کند ما میگوئیم البته ممکن است از کاری انجام گرفته که شما خوششان نیامده سؤال کنید جواب میدهند بروید کمیسیون ولی مابه چیز اساسی تری فکر می کنیم سرمایه ملی باید حفظ شود این سدهایی که ساخته شده باید حفظ بشود این هزار میلیون تومان نباید نفع بشود میرسیم به سد دز که از این سد دز که ممکن است کسی بیاید و آنرا نفی بکند ، این سدا بنده آمارش را میدهم که چقدر نفع میدهد چقدر برق میدهد چند هزار هکتار اراضی زیر کشت میرود و درآمدش چقدر است ما باید بفکر چاره جوئی اساسی باشیم که سد را از خطر برداشتن حفظ کنیم (پزشکپور) توضیحات جنابعالی برای من آموزنده بود و بانوجه باین توضیحات بدین نحو که سدها را ساخته اند بهر حال آبیانوی اشتباه کاری در این کار بوده بانه ۴) عرض شود بنده جواب عرض میکنم جناب آقای پزشکپور گرچه وکیل از وکیل حق سؤال ندارد ولی جواب میدهم اشکال ندارد ما خودمان آماده هستیم اصولاً در کار مملکت داری با صحبت کردند همین جوری فرق بسیاری هست يك مملکتی با ۴۸۱ میلیارد بودجه با يك تشکیلات عظیم که آنهمه کارهای عظیم صنعتی و عمرانی انجام میشود ممکن است در يك کار هم اشتباه شود در يك کار هم افراط بشود ما بيك اصلی اعتقاد داریم که اگر سد محمد رضا پهلوی ساخته شده است در هر زمان و هر که ساخته است از پول ملت و مملکت است تلجائی که امکانات اجازه میدهد بنحو صحیحی از آن استفاده بکنیم و پول ملت را زنده کنیم و حفظ کنیم و هر گونه اشکالی را که در جریان امر وجود دارد از بین ببریم البته جای تعجب هم هست دادگستری و قوه قضائیه مملکت هست مجلس شورای ملی هست قانون اساسی هست که تکلیف همه را روشن کرده مادر راه سازندگی قدم بر میداریم باید آنهایی که خدمت می کنند در راه سازندگی و اقتصاد مملکت گام بر میدارند در صنعت و غیره آنها را یاری کنیم تا در کار مملکت اشتباه پیش نیاید هیچ تردیدی نیست بنده بيك خانه شخصی ساخته ام

شما هم ساخته اید کرا را اشتباه کرده ایم مهندس اشتباه کرد. معملاً اشتباه کرد بنا اشتباه کرد. يك طرح دادند گفتند نقشه خانه اینطور میشود اینقدر خرج می شود ولی بعد زیادتر شده خوب طبعاً مسلم است اگر يك مملکت با این وسعت و عظمت که در حال پیشرفت است اگر بخوایم این فکر را بکنیم که در ذوب آهن ممکن است اشتباه بشود يك خطائی بشود این صحیح نیست بيك مهندس ممکن است اشتباه بکند پس بگوئیم ذوب آهن نمی خواهیم باید فکر کنیم سعی کنیم اشتباه نکنیم و اگر کاری برای مملکت لازم است انجام بشود ذوب آهن ، پتروشیمی ، سد سازی زه کشی و چه و چه باید سعی کنیم آیین برنامه ها صحیح و دقیق انجام بشود و اگر کسی هم در جائی اشتباه کرد جلوش را بگیریم (دکتر ملکی) تمام سدها در دنیا تدریجاً پیر میشود هر سدی عمری دارد) این را آقای دکتر ملکی میفرمایند که سدها تدریجاً پیر خواهد شد ملاحظه بفرمائید این یادداشت از آقای مهندس اسدی سمیع نماینده گیلان است راجع به سد سفیدرود این راهم بشنویم مربوط به حوزه انتخابیه جناب آقای رامبد هم هست در استان گیلان است ایشان نوشته اند «در شهرستان فومن ۱۲۷ هزار نفر زندگی می کنند از این عده ۱۱۰ هزار ساکن روستا هستند وضع این عده چنان از بی آبی ناراحت بود که دهات فومن رفته رفته خالی از سکنه میگردد ولی اینک که سد سفیدرود و تونل آب بر فومن بهروری میشود نه تنها سکنه دهات کوچ نمی کنند بلکه سطح زیر کشت ظرف چهار سال ۱/۵ برابر افزایش یافته است» بالاخره مامی بینیم اگر هر آینه سدی ساخته میشود باین صورت نیست که بیایند پول مملکت را بی رویه خرج کنند عرض کردم این اشتباهات ممکن است در مملکت پیش نیاید اما راجع به همین کارهایی که بنده اول اشکالات وزارت منابع طبیعی را گفتیم معتقدم کارهای مهمی در جریان مملکت هست که این وزارتخانه که روز اول بنا تأسیس آن يك عده نماینده مخالف بودند امروز مامی بینیم بيك کارهایی باید انجام بدهد من امروز خودم نمیدانستم که در کار سد چنین اشکالی ممکن است باشد یا چنین شهرهای در زبرشن ممکن است از بین بروند این وزارتخانه

برای تثبیت شدن از طریق بیولوژیکی اقدام به تأسیس ۲۸ ایستگاه تثبیت شن و حفاظت نهصد هزار هکتار از اراضی کویر از طریق کاشت گیاهان کویری و قرق، کشت پنج هزار نهال و کشت پنجاه هزار هکتار بذور مختلف با دست و هواپیما کرده است به بیند یک وزارتخانه برای اینکه بتواند شن های روان را تثبیت کند متخصصینی هستند نظرشان صحیح است این راه حل است بوسیله متخصص بوسیله هواپیما میروند و نهال میکارند برای اینکه جلوی حرکت شن را بگیرند یا تثبیت شن از طریق مالچ هست، تثبیت ۲۷۵۰ هکتار از تپه های فتح آباد و بوئین زهرا و راه آهن حمیدیه اهواز حفاظت آبخیز ها بنده سابقاً وقتی باین مسائل میرسیم می گذشتم آنچه چیزها چه ؟ چون بسا این اصطلاحات آشنا نبودیم ولی وقتی درک می کنیم می بینیم چه کار لازمی است برای مملکت در آب خیز سده های امیر کبیر و شهبانو فرح و سد شاه عباس کبیر و دامنه های جنوبی البرز در سطح ۵۰ هزار هکتار عملیات زه کشی و دیوار کشی بانکت سازی ترانس بندی - و سنگ چینی و کاشت بذور مختلف و نهالکاری صورت گرفته است که ارقامش اینجا هست با اصلاحاتی که در مراع شده مسأله مرتع در مملکت ما قبل از انقلاب وضع دیگری داشت حالا وضع دیگری پیدا کرده امروز جنگل و مرتع در اثر رهبری شاهنشاه متعلق به ملت است بنا بر این با آن اقدامات بی رویه گذشته که جنگلها را از بین بردند امروز این وزارتخانه بر اساس قوانینی که وجود دارد جلو این کار را گرفته و مقرراتی برای این کار وضع کرده اند و افعلاً برای اینکار یک اقدامات اساسی انجام شده برای اصلاح مراتع چنگار کردن انجام عملیات بی نینگ در سطح معادل ۱۳۸۷ هکتار مرتع کاری در سطح ۱۳۸۷ هکتار ایجاد خزانه با ظرفیت ۲ میلیون اصله در هر سال و چیزهای دیگر احداث ۲۱۱ حلقه چاه و آبشخور در مراتع ملی حصار کشی و جنگلکاری یک کاری که در ایران در مملکتی که ما میدانیم البته اینجا اشاره شد که اتوبوس ها هوا را کثیف میکنند مگر میشود اتومبیل سوار نشد، اتوبوس سوار نشد و استفاده نکرد سه ساعت بعلت مشکلی که برای اتوبوس ها پیش آمد تمام شهر فلج شده بود بنا بر این بایستی آنها را اصلاح

کرد ولی طریقه اش این نیست ولی طریقه اش یک طریقه ای نیست که اصلاحش در تعطیل باشد بنده خودم یک مدت که در بازرسی نخست وزیری بودم مطالعه داشتم شخص متخصصی را از آلمان آوردند از کارخانه بنز آوردند و یک وسائلی را نصب کردند و گفتند که اینها دود را کم میکند و توی اتوبوس ها کار گذاشتند ولی نشد بهر صورت راههای مختلف که امکان دازد عمل میشود و در هر حال راههای بهتری اگر هست بفرمائید عمل میشود (عباس میرزائی - آقای دکتر المونی بفرمائید من طریق سعی میآرم بجا - لیس لانسان الا ماسعی) بلی احداث جنگل در سطح ۱۱۱۷۰ هکتار و تولید نهال بنده ۱۰۰ میلیون اصله نسبت افزایش سال ۴۶ به ۴۷ حدود نود درصد بوده است در سال ۴۸-۴۹ اطراف تهران پنج هزار هکتار جنگلکاری شده بیند که از فرودگاه مهر آباد که عبور میکنید از سمت فشم در گردنه قوچک که میرویم آن بیشه ها را می بینیم که درختکاری شده اینکار خیلی مشکل است اینها آبادان و حفظ و نگهداری میخواهد بزیان آسان میآید میبینم در ۵۰۰ هکتار جنگلکاری شده اینها آن چیزهایی است که میتواند هوا را لطیف کند و واقعاً میتواند کمک کند بهبود وضع هوای شهر (صحیح است) بنده از سایر مطالب در اینمورد خودداری میکنم یکی از مطالبی که لایحه اش بزودی میآید صندوق توسعه عمران مراتع است بانامش بانک علفه است بهر صورت این یک چیز لازمی است عرض کنم این صندوق برای چه تأسیس میشود برای این تأسیس میشود که با صد میلیون تومان سرمایه امروز میتواند طرحهای مرتع داری و تولید علفه را که کار مشکلی است در مملکت ایران انجام دهد که ما امروز گرفتار کمی گوشت هستیم این گرفتاری ها رفع شود و بشود از طریق این صندوق موجباتی فراهم کرد که دام دلهای ما از بین نروند اینها اقداماتی بود که می بیند کرده اند آقای ارسنجانی یادداشت داده اند که تمام قنوات و جاههای تهران و شمیرانات قادر نیست بیشتر از ۵۰۰ هزار نفر سکنه تهران را آب بدهد این سه میلیون جمعیت و بارکها و زیبایی تهران و پنجاه هزار هکتار جنگل اطراف تهران بواسطه سد امیر کبیر و لنیان است که آبشان تأمین میگردد (صحیح است) البته بسدسازی میرسیم آنجا

ارقام خیلی دقیقی هست هر آینه اگر سد امیر کبیر درست نمیشد شهر تهران امروز قابل زندگی نبود به بیند گفتند چون سد امیر کبیر ساخته می شود یک مقدار خاک روی آن ریخته میشود بلی آنجا سد را بسازیم که سه میلیون نفر مردم تهران تشنه نمانند سد هم بسازیم که آب تهران هم تأمین شود و جلوا شتابها را هم بگیریم (پزشکپور - مسد سازی را کاملاً تأیید میکنیم اما بنحوی ساخته شود که خاک نریزد و پرت نشود) آقای پزشکپور فرمایشاتتان را قبول دارم شما میفرمائید بچه بنحوی ساخته بشود آن نحوش را بفرمائید (پزشکپور - اینکار با دولت است) (عباس میرزائی - بفرمائید حوض و استخر آقای پزشکپور هم مدتی آب که تویش بماند لجن بگیرد) (خنده نمایندگان)

یکنفر از نمایندگان - انشاء الله سدهای بعدی را که میسازند بهتر از این بسازند.

دکتر المونی - ملاحظه کنید آقای مهندس عترت نوشته اند «عموم سدهای مخزنی که در دنیا ساخته شده چون از آب سیلابها در این مخازن جمع میشود معمولاً گل همراه با مواد خارجی است که چنانچه مراعات هم در اطرافش نباشد باز لای می اندازد بعضی ممالک از جمله هلند یها قایقها و ناوچه هائی ساخته اند که بعضی مجهز به Agitate هستند و سالی یک مرتبه کلیه در یچه ها را باز میکنند و گل ولای را بهم میزنند و خارج میکنند و بعضی هم دارای دستگاه مکنده هستند و گل ولای را میمکنند و خارج میسازند بنا بر این مشکل سدها بخوبی حل شدنی است» بنا بر این سدی بسازند بنحوی که گل ولای نگیرد نمیشود ولی این مسائل علمی است (پزشکپور - هر سد عمری طبیعی دارد همانطوریکه شاهنشاه فرمودند سد دز قبل از عمر طبیعی اش بعلت عدم پیش گیری و گل ولای جمع شده پر شده است اینها مسئول دارد.

دکتر المونی - سد دز را که این دولت ساخته پزشکپور - پس چرا از آن دفاع میکنید.

دکتر المونی - بهر صورت ما که از کارهای مثبت مملکت دفاع میکنیم (پزشکپور - از پر شدن آن چرا دفاع میکنید) ما سد را میسازیم حزب پان ابر نیست جلگه گل ولای را بگیرد (پزشکپور - بنظور میخواید مملکت را اداره کنید آفرین) ارقام را که صبح

نشان دادیم قبول نداشتند (مسعودی - صبح تشریف نداشتند) خوب حالا برایتان رقمهائی را میخوانم که هم فکر بشوید شما هم نطق مفصالی را فرمودید ما گوش دادیم یک خورده هم شما گوش بدهید (عباس میرزائی - قدیم ها که تهران آب لوله کشی نداشت آب انبار لجن نمی گرفت؟ آنهمه میرآبها جلوی ما را می گرفتند سدهم بالاخره تویش آب میآید و بالاخره پر میشود) حالا امیدواریم که با این مطلبی که راجع بوزارت منابع طبیعی میگویم آقای پزشکپور موافق باشند آقای وزیر منابع طبیعی یک یادداشتی امروز صبح برای من نوشتند که این خیلی جالب است «از اول سال ۱۳۵۰ برای اولین بار شرکت شیلات ایران در دریای مازندران باش فرزند کشتی ماهیگیری بصید اقدام خواهد کرد و این کار گذشته از آنکه میزان صید را خیلی افزایش خواهد داد کشتی های ایرانی با پرچم ایران در سرتاسر دریای مازندران فعالیت خواهند داشت» این یک اقدام بسیار مفیدی است امیدواریم پرچم سر رنگ مادر همه جا در اهتر از باشد موجب سرفرازی ملت ایران است (آفرین) یادداشت بعدی بنده اتفاقاً راجع به همین سداست و همین مسائلی است که مطرح شد، همکاران محترم درباره این سد سازی ها و هر کار مثبت مملکت ما با کمال افتخار و سربلندی دفاع میکنیم و معتقدم هر کار مثبتی را باید دفاع کنیم (مسعودی - جناب المونی در ایتالیا سدی که باید هفتاد سال عمر کند بیست سال عمر کرد و خراب شد و مهندسش هم رفت سر سد خود کشتی کرد) بهر صورت ملاحظه فرمائید در مملکت، این مطلب را در یکی از این نشریات دیدم، که متوسط بارندگی در ایران ۲۵ سانتیمتر است اما در بعضی کشورها در دنیا ۱۶ متر و نیم است ملاحظه بفرمائید یک چنین رقمهائی است این مملکت در عین حال که از خیلی مواهب برخوردار است از نظر کمی بارندگی کشوری است که گرفتاری دارد در چنین مملکتی (فرهادپور - دوقطره باران هم که میآید عبور مرور در تهران بند میآید) بگذارد باران بیاید آقای فرهادپور وجود باران موجب عمران و آبادی در مملکت خواهد شد (فرهادپور - بشرطی که شهر داری غافلگیر نشود) بلی یکی از دوستان یلده داشتی فرستادند گویا از خانم دکتر دولتشاهی باین شرح است «سد که نمیشود پر نشود هر سدی عمری

دارد فقط باید از ابتدای ساختمان‌پسند شروع به بهره‌برداری کرد و شاید در انتخاب محل سد میشود دقت و کارشناسی بیشتری کرد که در محلی ساخته شود که زیاد گل ولای داخل سد نشود. بهر صورت فرض‌های مختلفی است امروز که در مملکت ما سدهائی هست این ارقام را میخوانم دقت کنید ببینید این سدسازی‌ها در مملکت ما چه تأثیر شکر فی داشته است همین سدهائیکه ما اشاره میکنیم سدهائی که هست سد فرخناز پهلوی - سد شاه عباس کبیر - سد شاهپور اول - سد کوروش کبیر - سد ارس و وشمگیر ظرفیت اینها ۳۶۵۴ میلیون متر مکعب است اینها از سال ۴۱ بعد ساخته شده است سطح آبیاری ۱۳۰ هزار هکتار در زیر این سدها تنظیم شده با این سدها ۲۰۷ هزار هکتار اراضی بایر را میشود آبیاری کرد و ۳۵۶ میلیون کیلووات ساعت برق تولید کرد جمع هزینه‌اش میشود ۱۴۲۰۰ میلیون ریال و این سدها موجب شده است که آب تهران از سد کرج و از سد فرحناز تأمین بشود و سه میلیون جمعیت تهران که اینجا واقعاً زندگی میکنند و احتیاج بآب دارند ما اگر سد کرج یا امیر کبیر نبود امروز شهر تهران قابل زندگی نبود واقعاً یادتان رفته من نمیدانم یادتان هست بعضی هایمان اکثرمان دیده بودیم که وضع آب تهران چگونه بود و بچه صورتی بود (مسعودی - ۱۶ سال پیش شب کشیک میدادند آب

می گرفتند دعوی بود در آب حالا آب تصفیه شده میگيرند حمام دارند این زیادی کرده) جناب آقای رامبد اشاره میکردند بخانم صوفی راجع بوضع آن روز تهران نمیدانم وجود چادر و آب بشکه چگونه بوده البته مطلبی که ایشان عنوان کردند بخانم صوفی چون با ایشان همشهری هستن ولی تاجائیکه ما میشناسیم ایشان خانم مترقی و متجدد بودند ماهیچوقت ایشان را با چادر ندیدیم (مسعودی - شاید برای زیارت چادر بسر میکردند) ولی در همین شهر تهران در چند سال پیش آب آلوده توزیع میشد و چه مصیبتی بود امروز لوله کشی آب در هر خانه‌ای هست در دورترین نقطه شهر از آب لوله کشی استفاده میکنند (مهندس صائبی - لوله کشی در دهات را بفرمائید) بلی بقول آقای مهندس صائبی لوله کشی در دهات و شهرستانهاست ولی آقای مهندس صائبی شهر تهران يك شهر سه میلیونی نغزی است يك شهر مهم دنیا است تأمین آب سالم آشامیدنی برای سه میلیون مردم این شهر را

مشکلی است (صحیح است) می بینید این کارها شده علاوه بر این سدها ۸۰ درصد از ساختمان سد داریوش کبیر و حدود ۲۰ درصد از ساختمان سدرضا شاه کبیر انجام شده آماری هست که این سدها چقدر بمملکت کمک میکند ساختمان شبکه آبیاری سدهای محمد رضا شاه پهلوی - شهبانو فرح - امیر کبیر و شاه اسماعیل نیز شروع گردیده و ساختمان شبکه آبیاری سد اخیر پیاپان رسیده است در گیلان چهار سد انحرافی و تونل فومن و قسمت اعظم کانال‌های اصلی ساخته شده است این همان مطلبی است که آقای مهندس اسدی سمیع اشاره کردند و مقدار زیادی از سدهای دیگر تحت مطالعه است آقای فرهادپور هستند آقای پزشکپور هم هستند ما باید سدسازی را تشویق بکنیم در شهرستان قزوین از آن وقتیکه بنده یادم هست در روزنامه‌های قدیم میخواندم که سد طالقان را میخواهند بسازند (فرهادپور - سی و چهار سال پیش) از سی و چهار سال پیش که جنابعالی یادتان هست قبل از آن هم این سد ۵۰ سال است که مورد تقاضای مردم این شهرستان بود هر وقت که انتخابات در آن شهرستان شروع می شد کاندیداهای انتخاباتی میگفتند قول میدهم این سد را برایتان بسازیم حالا آقای فرهادپور آقای درودی و بنده

که این حرف را نزدیک ولی این سد در این دولت دار ساخته میشود و شروع شده جناب آقای دکتر بگانه خوب نشان یادشان هست خانواده‌شان پدرشان هم واقعاً از افراد مورد اعتقاد و احترام مردم آن شهرستان و مورد مراجعه مردم هستند چقدر در گذشته پدرشان و چقدر خودشان اقدام کردند یادتان هست وقتی نماینده مجلس بودید رفتیم سازمان برنامه تقاضا کردیم و ما امروز خوشوقت هستیم که دولت حزبی ما توانست این طلسم را هم بشکند و این سد طالقان که یکی از آرزوی‌های مردم این شهرستان بود انجام بشود و سایر سدهائیکه کارش آفتد زیاد است و تحت مطالعه است و بنده خیال میکنم صورتش را بخوانم بهتر است (مرتضوی - بخوانید) مثلاً سد میناب اجازه بدهید بخوانم (چند نفر از نمایندگان - بفرمائید) ملاحظه بفرمائید علاوه بر این حدود ۸۰٪ از ساختمان سد داریوش کبیر و حدود ۲۰٪ سدرضا شاه کبیر انجام شده پروژه شبکه آبیاری

آنها تهیه گردیده است حجم مخزن ایندوسد ۳۸۹۳ میلیون متر مکعب بوده و سالانه بازده هزار و سیصد میلیون متر مکعب آب را مهار نموده که علاوه بر تنظیم آب کارون برای کشتیرانی بتوان آبیاری ۷۹ هزار هکتار از مزارع موجود را تنظیم نموده و ۸۱ هزار هکتار زمین بایر را بزیر کشت در آورد همچنین ساختمان سد و تونل گنجان چم پیاپان رسیده خوب این سد گنجان چم در ایلام است در حوزه انتخابیه پشتکوه آقای ابوذر لایب یادشان هست من يك سفر رفته بودم ساختمان شبکه آبیاری و سدهای محمدرضا شاه پهلوی - شهبانو فرح - امیر کبیر و شاه اسماعیل نیز شروع گردیده و ساختمان شبکه آبیاری سد اخیر پیاپان رسیده و پروژه نهائی سد و تونل طالقان تهیه شده و اجرای آن در سال جاری شروع گردیده است ساختمان شبکه آبیاری سد شاهرود نیز شروع گردیده و قسمت اعظم آن خاتمه یافته است کارهای مطالعاتی : مطالعات آبهای زیرزمینی در سراسر کشور - مطالعات هیدرولوژی رودخانه‌ها - مطالعات آبیاری مناطق اترک و نکاء - مطالعات آبیاری کردستان و کرمانشاه - توسعه منابع آب منطقه شمال خلیج فارس و بحر عمان - مطالعات آبیاری مناطق رضائیه و شاهپور - مطالعات آبیاری و سدسازی ساوه آقای مهندس بهبودی هم با آن موافقت (فرهادپور - بنده مزده اش را

بایشان میدهم) مطالعه تغذیه سفره آب زیرزمینی دشت تبریز - مطالعات آبیاری و سدسازی سرخس - مطالعات آبیاری و سدسازی میناب (دکتر رفعت - سالها است شاهنشاه آریامهر دستور فرموده اند امیدوارم دولت در این کار تسریع بکنند) (معیری - آقای دکتر رفعت از دولت هویدا اظهار تشکر فرمودند) مطالعات آبیاری و سدسازی جیرفت - مطالعه سد لار و شبکه آبیاری مازندران - مطالعات و اجرای عملیات باروری ابرها، ماروز نامه نویسی‌ها این باروری ابرها بصورت دیگر تلقی میکردیم ولی کارهایی دارد میشود که فکر نمی کردیم و دنبالش بودیم مطالعات آبیاری سیستان و بلوچستان و تعمیرات سدهای کوهک و زهک و همچنین شروع بانجام ساختمان شبکه آبیاری میانکنگی و بمپور و بالاخره تهیه طرح تحدید دریاچه هامون و رودخانه هیرمند اینها چیزهایی است که بنده در کمیسیون برنامه بودم مطالعه میکردم تمام نمایندگان که میآیند همین مسائل را میخواهند

مطالعه بکنند برنامه‌ها میآید پولش هم تأمین میشود و انجام میشود اقدامات دیگری هم هست مثل حفر چاه و غیره اما از مسائلی که من فکر میکنم لازم هست بحث کنم مسأله برق است برق در این مملکت بعد از تأسیس وزارت آب و برق يك تحول اساسی در آن شده که مشهود است و بچشم میخورد همه ما می بینیم سابقاً ما گرفتار چه بودیم گرفتار این برقهایی خصوصی و گرفتار کارهای عجیب و غریب آنها ولی وزارت آب و برق در دولت حزب ایران نوین تأسیس شد (مسعودی - وزارت آب و برق مشکل برق را حل کرده مرتباً داشتند عمل جراحی میکردند برق قطع میشد و چراغ زنبوری میآوردند) با تأسیس وزارت آب و برق مؤسسات خصوصی که در امر تولید و توزیع و نیروی برق بصورت پراکنده در شهرهای مختلف ایران فعالیت داشتند تحت مدیریت وزارت آب و برق قرار گرفتند و با ایجاد شرکتهای برق منطقه‌ای امور اجرایی و عملیاتی در هر منطقه بشرکت های برق واگذار گردید و ظرفیت منصوبه کل مولدها که در بدو تأسیس وزارت آب و برق در حدود ۴۰۰ هزار کیلووات بوده در سال ۱۳۴۹ بالغ بر ۱۳۱۸۰۰۰ کیلووات شده است حداکثر بار در سال ۴۲ در حدود ۱۶۷ هزار کیلووات بوده که در سال جاری بالغ بر ۹۰۰ هزار کیلووات گردیده

است. اهم فعالیتهای در دست اقدام در امر تولید برق تکمیل نیروگاههای سد محمدرضا شاه پهلوی تا ظرفیت ۵۲۰۰۰۰ کیلووات و آماده شدن نیروگاه حرارتی شهریار تهران با ظرفیتی بیش از ۳۰۰۰۰۰ کیلووات میباشد. ارقام دیگری هست که نمی خوانم و میگذرم و واقعاً ممکن است اینها يك رقم‌های کوچکی بنظر بیاید ولی اینها در زندگی ملت ایران تحول عظیمی بوجود آورد و مسئله برق از جمله مسائلی است که بهر کجا که تمدن و برق برود آن منطقه زنده و آباد میشود صحیح است (مهندس قنایی - آقای دکتر المونی از برق سد محمدرضا شاه الان در ملایر استفاده میشود) بلی یکی از کارهائیکه باز اقدام شده این سازمانهای کشت و صنعت است ما که علاقه داریم به توسعه امور کشاورزیمان آقای بهرام زاده ابراهیمی مخصوصاً در نطق بودجه پارسال شان یادآوری کردند و با اصول و ضوابط علمی مقایسه‌ای بین ایران و دنیا نمودند در امر کشاورزی که واقعاً در این جما

بحث شد توجه خاصی شده من عرض کردم توجه بسامر کشاورزی این نیست که يك مزرعه كوچك دایر بشود امروز باید اقدامات عمرانی در سطح وسیعی باین وسیع در اراضی وسیع و با امکانات زیادتری باشد که بشود تأمین احتیاجات يك منطقه ای را نمود و از طرفی قیمت ها ارزان و اقتصادی و قابل رقابت باشد این شرکتهای کشت و صنعت را وقتی در اوایل لایحه اش می آوردند در مجلس که خود ما افتخار تصویبش را داشتیم حرفهایی میزدند که وقتی سد را ساختیم زمین را میدیم به دیگران و چه وجه بینیم نتایج این کار چه شده ملاحظه کنید بعد از تصویب قانون کشت و صنعت سرمایه گزاران داخلی و خارجی هم آمده و تاکنون ۸۷/۸۳۰ هکتار باین شرکت های ایرانی و خارجی داده شده که اسامی آنها اینجا هست و ضرورتی ندارد که بخوانم اگر بخواهید میخوانم البته این شرکتهای خارجی نیست و شرکتهای مختلطی است که در ایران به ثبت رسیده و تمامشان ایرانی است که در بعضی از آنها خارجی ها هم سرمایه گذاری کرده اند که آنها بایستی کمک کنند به فروش این محصولات در داخل و خارج. بهر حال ۸۷ هزار هکتار اراضی زیر سد محمد رضا شاه پهلوی بوسیله این شرکتهای مشترک ایرانی و خارجی که اسامیشان اینجا هست

شرکت ایران کالیفرنیا	۱۰۵۳۶	هکتار
شرکت ا.ج.ان. ایران امریکا	۲۰۲۵۵	«
شرکت دز کار (ایرانی)	۵۳۵۱	«
شرکت شل و میچل کاتس (انگلیسی)	۱۶۵۵۸	«
شرکت تصفیه شکر اهواز (ایرانی)	۱۰۱۳۰	«
شرکت کاسن (دانمارکی)	۵۰۰۰	»
کارخانه نیشکر هفت تپه (ایرانی)	۵۰۰۰	»
توسعه طرح نیشکر	۵۰۰۰	»
شرکت اندرسن (میتسو-هاوا این اگرو نو میک)	۱۰۰۰۰	»

جمع: ۸۷۸۳۰ هکتار

نیشکر از آن چیزهایی بود که ما میخواندیم در کتاب ناصر خسرو که يك روزی خوزستان نیشکر داشته ولی وقتی سفر میکردیم میدیدیم در آن منطقه مطلقاً نیشکر نیست نمی آمد ولی امروز به همت والای شاهنشاهی بزرگ ما که مملکت ایران بسرت زیادی بجلورفته و می بینیم نه تنها

(صحیح است)، سد شاه عباس کبیر که همکاران اصفهانی بهتر از بنده میدانند، آقای مانی تشریف دارند این یکی از خدمات بزرگی بود که انجام شد این سد از طرفی آب لازم را برای کارخانه عظیم ذوب آهن تأمین میکند در مورد ذوب آهن اول باید مطالعه میکردیم عواملی که برای کارخانه لازم بود مواد اولیه، سنگ آهن، آب کافی و محل مناسب بود که خوشبختانه این شانس نصیب اصفهان شد و کارخانه ذوب آهن در اصفهان ساخته شد و امروز ما افتخار میکنیم که شهر زیبای باستانی اصفهان يك مرکز مهم تاریخی و صنعتی شده (صحیح است) و خوشبختانه از نظر کشاورزی هم بسیار پیشرفته و توسعه یافته است (صحیح است) اینجا جناب رامبد بيك مطلبی اشاره کردند، راجع بزارع کرمانی که ملك مشاعی داشته اگر چند نفر مالك در يك ملكی شريك باشند خوب يك نفر نمیتواند چاه حفر کند و فلسفه ملك مشاع همین است و در این ابرادی نیست. اگر چند نفر در ملكی شريك بودند و يك نفر خواست عملی بکند، آقای صادق احمدی از نظر حقوقی میشود امکانش هست؟ باید رضایت مالکین را جلب کند اگر بخواهد عملی بکند اینطور نیست آقای فخر طباطبائی بنده از آقای مهندس ظهیری پرسیدم ایشان گفتند که يك ملك مشاعی است (معیری - مربوط به قانون مدنی است) و چند نفر صاحب سهم هستند و يك نفر میخواهد کاری بکند که حقوق دیگران تضییع میشود (يك نفر از نمایندگان - آقای معیری خودشان کارشناس هستند) یا يك زارع دیگری که گفته باید چاه حفر شود، اینها يك ضوابط منطقی درست کردند که چاه باید چه مشخصاتی داشته باشد و در کجا باشد امروز نمیشود مثل سابق هرج و مرج بشود بنده خودم در نخست وزیری که بودم يك پرونده مهمی بود که گویا جناب صادق احمدی هم تشریف داشتند رسیدگی میکردیم و این گرفتاری بود که یکمده میرفتند مخفیانه چاه حفر میکردند و آب آنجا را میکشیدند و مزرعه ها را خشک میکردند در شهر یزد و از این قبیل کارها و از این قبیل دعوها وجود داشت امروز يك ضوابط منطقی وجود دارد مجلس هم تصویب کرده مسلماً اقداماتی خواهد شد دو مطلب هست راجع به برق کشاورزی و برق روستاها که خود بنده ذی علاقه

بودم که این مسائل صحبت بشود، جناب رامبد اشاره کرده بودند باین مطلب و من از آقای مهندس ظهیری سؤال کردم یادداشتی برای بنده فرستادند که برق روستاهایی که در مسیر خطوط انتقال قرار گرفته تأمین شده و بقیه نیز متدرجاً تأمین خواهد شد راجع به روستاهایی که در مسیر خط واقع نشده اند با توجه به برنامه های عمرانی مملکت و اولویتی که برای اینگونه برنامه ها مورد نظر است و با نوسازی روستاها کلیه سرویس های عمومی منجمله برق مورد نیاز آنان تأمین خواهد شد راجع به برق کشاورزی صحبت هست که شبکه برق وقتی عبور می کند بروستائی نمیدهند خوب اینها باید هزینه هایش حساب شود برای يك قریه ممکن است يك برق ۵۰ کیلوواتی احتیاجش را تأمین کند و ارز آنتر باشد و احتیاج نباشد که از شبکه عظیم سفیدرود که به تهران می آید استفاده شود (صدری کیوان - در دشت میشان باغلب دهات برق داده اند) (دکتر مدرسی - آقای رامبد مسئله برق روستاها را نگفتند برق کشاورزی بود) ایشان نگفتند اشکال ندارد بنده عرض می کنم، برق کشاورزی را هم عرض خواهم کرد راجع به هزینه اشعاع آقای دکتر مدرسی برای اطلاع جنابعالی که یاد داشت بفرمائید، برای همکار ما آقای رامبد بنده خودم هم یادداشت می کنم بایشان میدهم (مسعودی - وقتی آقای رامبد صحبت می کردند ما تا آخر صحبت ایشان نشنیدیم) (دکتر مدرسی - ما هم نشنستیم ما داریم گوش میدیم) راجع به هزینه اشعاع و نرخ برق کشاورزی طبق محاسباتی که در دست است برای تأمین نیروئی در حدود ۷۴ کیلووات هزینه های انتقال و پست و وسائل اندازه گیری يك اشعاع معادل يك پانزده هزینه ای است که از طریق تولید نیروی دیزل و نصب و ساختمان آن بمصرف خواهد رسید اگر يك کسی بخواهد وسایل نصب کند و از این برق استفاده کند هزینه اش يك چهارم است راجع به تعرفه برق کشاورزی نیز با توجه بمصرف ۲۰ ساعت در شبانه روز برای هر مشترک کشاورزی تعرفه کشاورزی هر کیلووات ساعت معادل ۹۵٪ ریال خواهد بود که این نرخ بر اساس مقایسه با نرخ سایر ممالک کم نظیر می باشد. آماري که بمن دادند راجع به این سدسازی باید توجه همکار محترم جناب پز شکپور را جلب کنم که باشبکه آبیاری چند هزار هکتار زیر کشت

میرود برنامه این است که در سال آینده از این سدها باین میزان برق فروش برود. از سدها میر کبیر ۶۵ میلیون ریال سد شهبانو فرح ۹۹ میلیون ریال سد فرحناز پهلوی ۲۳ میلیون ریال سد محمد رضاشاه پهلوی ۶۶۱ میلیون ریال سد شاه عباس کبیر ۹۴ میلیون ریال و این مبالغ از محل فروش برق بدر آمد ملی کشور اضافه خواهد شد (مسعودی- منهای برق کشاورزی) خوب ملاحظه کنید همین سد محمد رضاشاه پهلوی علاوه از کشت نیشکر ۸۷ هزار هکتار که زیر کشت رفته و سایر ریزه کشتی ها اینها یک رقم در آمد است از فروش برق میزان سرمایه گذاری و در آمدی که از این سدها بدست می آید علاوه از اینکه یک منطقه ای مثل خوزستان آباد میشود که باید آباد بشود و پیش برود چقدر بدر آمد ملی کشور اضافه میشود (مهندس صائی- جلوگیری از طغیان رودخانه ها هم می کند) یکی از مسائلی که جناب آقای مهندس صائی یاد آور شدند سیل است همه ساله ما میدیدیم رودخانه ها طغیان میکردند و عده زیادی بیخانمان میشدند و بار شیرو خورشید صدر برابر میشدولی امروز با ساختن این سدها جلوی طغیان رودخانه ها گرفته شده و آنها که در مسیر رودخانه هستند امنیت پیدا می کنند. روستاهایی که در مسیر رودخانه بودند وقتی بهار و پائیز میشد عرای عمومی داشتند امروز با ساختن سدها همه آنها نجات پیدا کردند هم سدها ساخته میشود هم آب بمصرف کشت میرسد و هم برق بروستاها داده میشود جناب دکتر صالحی مرقوم فرمودند که سد شاه عباس کبیر در استان اصفهان در منطقه فریدن قرار گرفته و در اثر ایجاد این سد تحولات بزرگی در منطقه مزبور بوجود آمده است. ملاحظه بفرمائید اینها همه نمایندگان ملت هستند و در حوزه های انتخابیه خودشان می بینند که این اقدامات چه تحولی در منطقه بوجود آورده آرزوی ما اینست که روز بروز این کارها زیادتر بشود و همه ما توفیق انجام خدمت داشته باشیم و اگر واقعاً اطلاع داشته باشیم جلوی هر گونه اشتباهی را میگیریم که نتایج کار درخشان تر بشود زاجع باراضی زیر سد محمد رضاشاه پهلوی که بشرکت های کشت و صنعت اجاره داده شده حسابی کرده اند با احتساب بر در آمد کل جمعاً ۳۶۰۰ میلیون ریال بدر آمد عمومی کشور اضافه خواهد شد و در عین حال سطح کشت بالا میرود و سطح اشتغال هم بالا

میرود این ارقام بسیار قابل توجه است که ببینیم خرجی که شده با این بهره ای که گرفته میشود چقدر مفید بوده از آقایان خیلی متشکریم (مسعودی- همکاری حزبی همین است) یکی از دوستان یادداشتی فرستاده که بطور کلی هدف از ساختمان یک سد تأمین یک یا چند منظور زیر میباشد آب برای تأمین آبیاری و آب آشامیدنی نیروی برق جلوگیری از سیل و طغیان رودخانه ها ذخیره آب بمنظور تنظیم آب رودخانه ها برای پرورش ماهی و ایجاد مراکز تفریحی و ورزشی تسهیل کار حمل و نقل اکثر سدهائی که ساخته شده و خواهد شد سدهای چند منظوره بوده تاکنون ۱۲ سد در نقاط مختلف کشور ساخته شد که جمعاً ۳۱۴۳۳۰۰۰ ریال صرف هزینه های آن شده است گنجایش سدهای مزبور ۱۰۱۴۹۰۰۰ میلیارد متر مکعب آب و مقدار برق ایجاد شده ۸۳۳ هزار کیلووات ساعت و ۴۳۸ هزار هکتار اراضی زراعی ایجاد شده و ۳۵۰ هزار هکتار زیر کشت قرار خواهد گرفت (دکتر مدرسی- تاریخ ساختمان سدها را مرقوم نفرمودند) احتیاج دارید؟ آقای مهندس ظهیری برای مطالعه آقای دکتر مدرسی تاریخ ساختمان سدها را حتی روز و ساعتش را مرقوم بفرمائید. برای ایشان بفرستید امیدوار هستم در یکی از این نطقها با گزارشی که برایتان می فرستد از این کارها تجلیل بفرمائید یکی از دوستان نوشته است بیست و نهمین مردم- ۶۰ هزار نفری بهبهان از برق سد محمد رضاشاه که با میلیونها ریال اعتبار برای خط فشار قوی صرف شده است شروع با استفاده کردند و از وزارت آب و برق متشکریم چون مربوط به بهبهان است قاعدتاً از آقای دکتر زعفرانلو باید باشد یکی از دوستان دیگر نوشته است اشتباه کاری بهیچ وجه نبوده است در آن موقع وضع مملکت ایجاد میکرد است سرمایه در کارهای عظیمی مانند ذوب آهن و پتروشیمی و غیره گذاشته شود امر حفاظت آب خیز موضوعی نیست که یکروزه یا یکساله درست کنند اینکار باید دائماً انجام گیرد و در تمام مدت عمر سد حفظ آب خیز باید انجام شود در هر صورت اینها هست، بنظر من بعد کافی برای آب، برق، سد صحبت شده است، حالا راجع به اصلاحات ارضی صحبت میکنم همه ما میدانیم شاهیه غزل انقلاب سفید ایران اصلاحات ارضی است (صحیح است) نجات ۱۵ میلیون دهقان ایرانی که در قید و بند قرون وسطائی بودند، درود

به شاهنشاهی بزرگ که با اراده خود همه طبقات مملکت از روشنفکران، کابوگر، اصناف همه را از قیود قرون وسطائی نجات دادند. روزگاری بود ما میدیدیم و خجل و سرفاکنده بودیم که فتودالیم در این مملکت حاکم بود، شاهنشاه ما در مصاحبه خودشان فرمودند « با اصلاحات ارضی که یکی از اصول اساسی انقلاب سفید ایران است موجبات مالکیت بیش از سه میلیون خانوار کشاورز با تقریباً پانزده میلیون زارع فراهم شده و بر اساس قانونی که هم اکنون در مجلسین مورد بررسی نهائی است از آغاز مهرماه سال ۱۳۵۰ در ایران زراعی که مالک نسق زراعی خود نباشد وجود نخواهد داشت تا آن تاریخ بیش از ۸۲۰۰ شرکت تعاونی با عضویت بیش از یک میلیون و پانصد هزار خانواده کشاورز در نقاط مختلف مملکت تشکیل شده است و ۲۰ شرکت سهامی زراعی و ۲۲۰ خانه فرهنگ روستائی نیز ایجاد گردیده است، ملاحظه بفرمائید اگر تنها اصلاحات ارضی شده بود و این اقدامات بعدی که با اراده شاهنشاه صورت گرفته است صورت نمیگرفت زارعین ما بحقوق امروزی خودشان نمیرسیدند. اصلاحات ارضی مرحله اول بود، اعزام سپاهیان انقلاب مرحله دوم بود. شرکتهای تعاونی مرحله بعدی بود، شرکتهای سهامی زراعی و بعداً تعاونی کردن تولید ما در گذشته وقتی در حوزه انتخابیه خود میرفتیم میدیدیم یک زارع گرفتار اوقاف بود دیگری گرفتار صاحب ملک بود و بسیار گرفتاریهای دیگری امروزی خوشبختانه همه ما افتخار داشتیم با تصویب قوانین مختلف امروز وضعی بوجود بیاید که طبق اظهار رهبر انقلابی ما تا سال آینده دیگر در این مملکت زراعی وجود نداشته باشد که صاحت نسق زراعی خودشان نشده باشد تمام زارعین مالک املاک زیر کشت خودشان هستند در مورد مراحل مختلف اصلاحات ارضی اینها بنظر من برای ثبت در صورت جلسات مجلس لازم است در مرحله اول تا دیماه ۴۹ تعداد ۱۶۰۷۸ قریه و ۹۴۳ مزرعه به بهای ۹۷۳۹ میلیون ریال خریداری و بین ۷۵۷ هزار خانوار با عائله سه میلیون و ۶۰۰ هزار نفر تقسیم و از بابت اقساط ۳۰۴۷ میلیون ریال بمالکین پرداخت شده است ملاحظه بفرمائید هم زارع بحقوق خودش رسید هم مالکین توانستند از مزایائی که وجود دارد با دریافت پول ملکشان بهره مند بشوند در مرحله دوم اصلاحات ارضی تا دیماه

۱۱۰۶۵-۴۹ رقبه موقوفه عام به ۱۳۲ هزار خانوار زارع ۹۹ ساله اجاره داده شد و ۹۷۹ رقبه از موقوفات خاص به ۳۳ هزار خانوار زارع سی ساله اجاره داده شد و ۲۱۲ هزار خرده مالک املاک خود را سی ساله به یک میلیون و ۱۷۸ هزار نفر زارع اجاره داده اند. عرض کنم در مورد لایحه ای که برای اراضی موقوفه تصویب شد آقای دکتر کفائی نامه ای بمن نوشته اند که در مورد تبدیل با حسن کردن موقوفات ایشان تذکری دادند که در کمیسیون مجلس هم مطرح شد که در اثر این لایحه ممکن بود گروهی از کسانی که در مؤسسات عام المنفعه از محل در آمد موقوفات بهره مند باشند این تبدیل ممکن است به آنها لطمه اینها بررسی شود آقای نخست وزیر هم دستور دادند که تبصره ای بآن لایحه اضافه گردد که طبق آن کلیه مخارجی که صرف امور عام المنفعه از محل در آمد موقوفات میشود کماکان پرداخت خواهد شد از این باب ایشان از طرف جامعه روحانیت از شخص نخست وزیر و وزیر اصلاحات ارضی تشکر کرده اند و من چون مصلحت دیدم که تشکر ایشان از طرف گروهی از مردم است که دیدند حق و حقوقی دارند خواستم در صورت مذاکرات ثبت شود. در مرحله سوم اصلاحات ارضی که با اجرای آن یک میلیون و ۳۱۱ هزار خانوار زارع مالک میشوند که با تعداد عائله شان بالغ بر ۶/۵ میلیون نفر میگردند. از بهمن ۴۸ تا دیماه ۴۹ تعداد ۲۳ هزار نفر خرده مالک تقاضای فروش املاک کرده اند که ۲۰۷ هزار نفر مالک اراضی آنها میگردند. حدود ۶۰ هزار خرده مالک املاکشان بزارعین منتقل شده است ما اینجا رقم ۶۰ هزار را می بینیم ولی توجه بکنید در اثر انتقال این ۶۰ هزار چه عده از زارعین، توانسته اند بحقوق خودشان برسند شرکتهای تعاونی که واقعاً در دهات بسیار لازم است و برای زارعین خیلی مفید است تعدادشان ۸۲۰۱ تا است که یک میلیون و نیم عضو دارند سرمایه شان کلاً ۲۱۳۰ میلیون ریال است و ذخیره قانونیش ۵۴۸ میلیون ریال و دهات مشمول آن ۲۵ هزار قریه است و این نمودار آن است که برنامه انقلاب ما بدورترین نقاط این مملکت رسیده و اتحادیه تعاون روستائی تشکیل شده که تعدادشان ۱۱۴ تا است ۷۵۴۹ شرکت عضو دارد

که اعضای آنها يك ميليون و ۲۰۰ هزار نفرند كل سرمایه شان ۷۸۸ ميليون ريال است و شرکت سهامی زراعی ۲۰ شرکت است ۲۲۹۹ ميليون ريال سرمایه در ۶۹ هزار هکتار اراضی بوجود آمده است. یکی از کارهای خوب وزارت اصلاحات ارضی تشکیل خانه‌های فرهنگ روستائى است و وجود این خانه‌ها برای زارعین و دهقانان بسیار امیدبخش است و واقعاً استفاده می‌کنند و معتقدیم که آقای معاون وزارت اصلاحات ارضی یادداشت بکنند که کمک بشود تا این خانه‌های فرهنگ روستائی در روستاها بیشتر تشکیل شود و حداقل در مراکز بخشهای مملکت هر بخشى يك خانه روستائى داشته باشد این برای روشن شدن دهقانها و تمرکز دهقانها واقعاً بسیار لازم و ضرورى است. خانه های فرهنگ روستائی ۲۲۵ خانه هستند که ۲۸ هزار نفر عضو دارد و ۱۴۳ هزار نفر افراد عائله آنها همراه با ۴۷۴ هزار نفر از روستائیان ساکن آن منطقه هستند من معتقدم در این کار باید اقدامات وسیعتری بشود یکی از اقداماتی که من خیال میکنم آقای دکتر یگانه باید بیشتر بآن توجه شود و کار اساسی است این بیمه اجتماعی روستائیان است بنده در این تشریحات دیدم که قانون در سال ۴۷ تصویب شده و روستائیان مشمول قانون و خانواده تحت تکفل و ولایت آنها در مقابل حوادث ناشی از کار - بیماریها - از کار افتادگی و فوت بیمه خواهند شد تعداد بیمه شدگان ۳۸۶۹۵ نفر است که اینها از ۲۳ در مانگاه استفاده میکنند و تعداد مراجع کنندگان در مانگاهها ۱۴۵ هزار نفر است و قس علیهذا ولی من فکر میکنم برای بیمه اجتماعی روستائیان که يك اقدام بزرگ انقلابی است و دهقانهای ماهمه باید بیمه شوند و از مزایای انقلاب بیشتر بهره‌مند شوند واقعاً باید کمکهای بیشتر بشود و اقدامات وسیع و دامنه‌داری بشود تا زارع ایرانی احساس کند بدنبال انقلاب صاحب اراضی زیر کشت شده و خودش و بچه‌اش از نیروی سپاه دانش و بهداشت استفاده میکنند و باید وسیله بیمه اجتماعی وضع زارعین از هر جهت تأمین بشود البته لایحه یکپارچه شدن اراضی تعاونی هم بسیار مهم است و من امیدوارم دولت در انجام این برنامه هم توفیق پیدا بکنند اما مسئله‌ای که بنده خیلی لازم میدانم اشاره شود موضوع توسعه صنعت در مملکت است. خوشبختانه بامر

صنعت خیلی توجه شده است و نتیجه کارش هم بسیار بسیار رضایتبخش است. شاهنشاه در سازمان برنامه فرمودند در قسمت صنعت باید واحدهای ایران يك سطح تولیدی از لحاظ مقدار و بيك سطح فنی از لحاظ اتوماسیون و باز هم بيك سطح فنی از لحاظ داشتن مهندسين و کارگران متبحر و متخصص برسد که تولید کارخانجات ایران یعنی قیمت فرآورده‌های ایران باقیمت ممالک صنعتی رقابت بکند که می‌توانیم صنعت سالم و قابل رقابت با سایر ملل جهان پیدا کنیم این فرمایش شاهنشاه حکیمانه و جامع و تمام جهات و نکات در آن رعایت شده است توسعه صنعت، میزان حمایت از حقوق مصرف‌کننده مسائلی است که از جهات مختلف بحث میشود و واقعاً آرزوی ما این است که بشود واقعاً در این مراحل توفیق پیدا کرد در این برنامه‌هایی که دیده میشود بنده در نشریه‌ای که رئیس هیئت مدیره عمران سازمان ملل پس از بررسی برنامه عمرانی ۸۴ کشور گفته است ایران اکنون بمرحله‌ای از توسعه و رشد رسیده که دیگر نیازی بکمکهای خارجی ندارد رشد و پیشرفت خارق‌العاده ایران را می‌توان با ژاپن مقایسه کرد و این کشوری است که توانسته در آسیا بسرعت فوق‌العاده‌ای پیش برود. ما واقعاً می‌بینیم طرح‌هایی که اجرا شده مثل ذوب آهن، پتروشیمی، لوله‌کشی گاز، کاغذ سازی هفت تپه، ماشین سازی اراک و تبریز - صنعت آلومینیوم اراک، صنایع کوچک که سطح اشتغال را بالا میبرد و یکی از نکاتی که برای کار صنعت بسیار مهم است استفاده از گاز در صنعت است در شهرهایی مثل اصفهان و شیراز و اهواز شروع شده است این خودش يك اقدام اساسی است برای گردش صنایع علاوه بر میزانی که مصرف گاز تهران است برنامه وسیعی برای لوله‌کشی گاز در دست اقدام است ببینید صنایع مملکت چه رشدی پیدا کرده است در این چند سال، سهم صنایع از درآمد ملی در سال ۳۲ ده درصد، در سال ۴۸ چهار و دو درصد در سال ۴۹ با افزایش درآمد نفت خیلی زیادتر شده است در حالیکه در کشورهای دیگر وقتی مقایسه میکنیم در هندی ۱۵ درصد است، در پاکستان و ترکیه ۱۴ درصد است و سوریه و مراکش ۱۳ درصد، فرانسه ۳۷ درصد انگلستان ۳۵ درصد، ایتالیا ۳۱ درصد، ژاپن ۳۰ درصد، آمریکا ۲۹ درصد، اسرائیل ۲۵ درصد، استرالیا ۲۸ درصد است. شما ببینید این رقم ۴۲ درصد که

بنظر من رقم بسیار مهم و جالب و فوق‌العاده است واقعاً سهم صنایع در درآمد ملی چقدر بالا است یعنی نزدیک به نصف و این اهمیت بسیار زیادی دارد. بمن جناب آقای جواد شیر یادداشتی نوشته‌اند که مقایسه ایران و اسرائیل درست نیست زیرا اسرائیل دنباله تمدن صنعتی دوست ساله غرب است که در قلب خاورمیانه آمده است بنده از نظر اینکه این آمار و ارقام را ببینیم و متوجه بشویم که آلان چه وضعی داریم خواندم همانطور که ما از لحاظ دفاع این ارقام را مقایسه می‌کنیم اینجا هم از نظر پیشرفت صنعت مقایسه می‌کنیم که این ارقام نشان‌دهنده پیشرفت صنعت ما است حالا خود در قلمهای مملکتان را بخوانیم من بین سالهای ۴۱ تا ۴۸ را مقایسه کرده‌ام همین موقعی است که دولت خدمتگزار حزبی ما افتخار خدمت داشته است، خوب ببینیم واقعاً اشکالی هم هست، کارگران اشکالی دارند کارخانه‌دار اجحاف می‌کند؟ اینجا هم هست (عباس میرزائی - شما بفرمائید به حزب اقلیت که در زمان انقلاب کارگران شرکت واحد يك طرف می‌نشستند و کارفرما طرف دیگر و مشکیشان را يك روزه حل کردند و ۹ میلیون تومان عیدی و اضافه حقوق گرفتند این خاصیت دولت انقلابی ما است) البته این دولت حزبی است که وظایفش را بخوبی همیشه انجام داده و یکی از وظایف حزب پاسدار انقلاب حفظ حقوق افراد پاسدار انقلاب ایران است و ما خوشوقت هستیم که این توفیق نصیب حزب پاسدار انقلاب شده است که توانسته است در ظرف چند ساعت يك مشکل عظیم کارگری مملکت را رفع و حل بکند اما ببینیم سهم صنعت در درآمد ملی ما که در سال ۴۱ چهار میلیارد ريال بوده در سال ۴۸ چقدر شده، در سال ۴۸ نود میلیارد شده است سهم صنعت در قسمت معادن در سال ۴۱، يك میلیارد و هشت دهم میلیارد بوده در سال ۴۸ شده ۴۱۷ میلیارد، درآمد ملی در سال ۴۱ سیصد و سی و دو میلیارد بوده شده - ۵۹۷ میلیارد من خیال می‌کنم همکاران عزیز ما فقط بهمین رقم درآمد ملی که همیشه پیشرفت هر مملکتی اساس و پایه مقیاس درآمد ملی است درآمد در سال ۴۱ - ۳۳۲ میلیارد بوده در سال ۴۸ - ۵۹۷ میلیارد شده و تقریباً دو برابر است این از نظر اقتصادی ملاحظه بفرمائید چقدر اهمیت دارد از نظر بالا رفتن سطح زندگی... آقای دکتر شریعتی شما که در مجله تهران اکونومیست مقالات بسیار دقیق مینویسید این ارقام دقیق را مطالعه کنید میدانید چه

اهمیت بزرگی در کار مملکت دارد (فرهاد پور - کارگران معدن در بیست درصد سود شریک هستند) با بدبختی (عباس میرزائی - کدام معدن را می‌فرمائید) (فرهاد پور - معادن تمام مملکت) بیستم صنایع از درآمد ملی که در سال ۴۱ ۲۰٪ بوده در سال ۴۸ - ۴۲٪ شده واحدهای صنعتی که در سال ۴۱ - ۱۰۲۴۷ تا بوده در سال ۴۸ - ۱۹۳ هزار واحد شده ملاحظه کنید آقای عباس میرزائی کارگرانی که در واحدهای صنعتی هستند در سال ۴۱ - ۱۳۱ هزار بودند در سال ۴۸ - ۲۸۱ میلیون شدند و بیست هزار شده‌اند در ظرف سالهای ۴۱ تا ۴۸ میلیون شدند چقدر از نیروی کار مملکت بسمت صنایع جلب شده است این همان برنامه‌ای است که مملکت ایران در آن سمت است که می‌خواهیم واقعاً نیروی کار سالم مملکت را بسمت صنایع جذب کنیم و طوری بشود که اینها در راه خدمت بمملکت بیشتر از نیروهایشان استفاده بشود خوب در نتیجه این قبیل اقدامات درآمد فردی از ۱۷۰ دلار به ۳۰۰ دلار افزایش پیدا کرده است بنده در یکی از گزارش‌ها دیدم بر اثر توسعه صنعت در همراه اگر حساب کنیم ۴۰۰ ريال بدرآمد هر خانواده اضافه شده ملاحظه بفرمائید این ارقام حساب شده‌ای است سرمایه‌گذاری در صنعت در ده ماهه اخیر ۹۳۷۳ میلیون ريال بوده در حالیکه در ده ماهه ۴۵ - ۳۲۲۶ میلیون ريال بوده چقدر فرق کرده است اما کل سرمایه‌گذاری در صنعت در سال ۴۱ - ۱۳۶۱ میلیون بوده در سال چهاردهم ۱۲ میلیون و نهصد و پنجاه هزار ريال تقریباً ۱۲ برابر شده جمع کل سرمایه‌گذاری سال ۴۱ تا ۴۸ ۳۱۶۰۳ میلیون این سرمایه‌گذاری موجب شده است که اینهمه صنایع با ارزش در مملکت بوجود بیاید سهم صنایع و معادن از درآمد ملی که در سال ۱۳۴۱ در حدود ۴۱ میلیارد بوده در سال ۴۸ حدود ۹۵ میلیارد رسیده و در این مدت به ۵۱۵ میلیارد ريال بالغ شده عرض کنم یکی از مسائلی که در صنعت بنده باید اشاره کنم مسئله اشتغال بیشتر است دوستان ما که با تئوریهای اقتصادی بخصوص تئوری کینز دانشمند بزرگ اقتصاد بیشتر آشنائی دارند می‌دانند بهترین کار هر کشور ترقی تأمین اشتغال کامل برای مردم آن مملکت است یعنی آن مملکتی مرفه‌تر و پیشرفته‌تر و سعادتمندتر است که برای هر فرد جامعه در هر شرایطی که هست کار متناسب وجود داشته باشد مهندس است کارش وجود داشته باشد کارگر است کارش باشد در مملکت

ما الآن توجه خاصی با اشتغال میشود و سعی در این است که یک سیاست سالم برای اشتغال بوجود بیاورد در برنامه چهارم وقتی مطالعه شد فکر شد که در دوره برنامه یک میلیون کار برای مردم ایران در رشته‌های مختلف تهیه خواهد شد در بخش دولتی بخش خصوصی آمارها را که من دیدم نشان میداد به این رقم داریم می‌رسیم و اگر دولت به این نتیجه برسد که یک میلیون کار را برای مردم تهیه کند یک اقدامی موفقیت آمیز است اما شاید بعضی مواقع به بعضی از صنایع ایراد گرفته میشود که بعضی از محصولات صنعتی ما گران است شاید وارد باشد تردیدی نیست که باید دولت نظارت بکند کنترل دقیق بکند و اگر واقعا کالائی گران است جلوگیری آن کالا را بگیرد ولی باید توجه بکنیم که اگر کالائی در داخل مملکت گرانتر تمام میشود برای اینکه صنعت از بین نرود باید تحمل آن گرانی را کرد برای اینکه آن پول در داخل مملکت می‌ماند و صرف کارگر ایرانی در این مملکت میشود آقای صائب همکار محترم ما مرقوم فرمودند که قبل از انقلاب کارگرها در مقابل تعدادی محدود از کارخانه‌ها برای گرفتن کار صرف میکشیدند ولی امروز کارفرمایان در روزنامه‌ها آگهی می‌کنند که احتیاج به کارگر دارند ما خیلی خوشوقت هستیم که در این مملکت روز بروز وضع صورتی در بیاید که از همه نیروهای موجود استفاده شود اگر دانشگاهی هست از آن استفاده بشود و متخصصین رشته‌های مختلف بوجود بیاورد و ما از این نیروها استفاده ببریم بنا بر این سیاست صنعتی دولت را ما بینیم چیست و دولت چه برنامه‌ای برای توسعه صنعت دارد سرمایه‌گذاری صنعتی در برنامه چهارم ۱۵ تا ۲۰ درصد نسبت به پیش‌بینی افزایش پیدا کرده بنده صبح اینجا عرض کردم خوشبخت آن دولتی است که برنامه‌هایی را که بر اساس ضوابط علمی تهیه میشود بتواند موفقیت آمیز بیاورد کند الآن ما در آمارهایی که کمی بینیم در خیلی از رشته‌ها مثل صنعت که سرمایه‌گذاری ۱۵ تا ۲۰ درصد از پیش‌بینی هم زیادتر شده سیاست دولت است که از این هم بیشتر شود و اقداماتی که امکان پذیر است دولت خودداری نکند و بخش خصوصی را در صنایع شریک و سهم سازد صنایع مکمل صنایع دولتی بخش خصوصی و اگذار میشود از قبیل صنایع وابسته به نوب آهن و پتروشیمی و ماشین‌سازی امروز در اصفهان یک کارخانه نوب آهن ساخته میشود نظارت با خود دولت است و نظر این است که از سرمایه

و مدیریت بخش خصوصی در صنایع وابسته استفاده بشود رقم سرمایه‌گذاری صنعتی برنامه چهارم ۱۷ میلیارد بود در سال آینده ۲۵ میلیارد پیش‌بینی میشود یکی از نکاتی که باید اینجا اشاره شود این است که ما الآن در مورد واردات که خوشبختانه ۹۰ درصد از واردات کالاها سرمایه‌های مواد خام را تشکیل میدهد در گذشته مواد مصرفی بود الآن فقط ده درصد مواد مصرفی است یعنی قسمت اعظم پولی که ما باید بدهیم در مورد کارخانه است و احتیاجات مملکت تبدیل بکارخانه میشود و پول بدست می‌آید و این موضوع خیلی اهمیت دارد در اینجا سابقاً میگفتند که بود و هاتیک و از این نوع حرفها ولی امروز که ارز بدهیم برای این است که کارخانه بسازیم یکی از دوستان اشاره کرده است علت این سرمایه‌گذاری و افزایش آن بخاطر اعتماد مردم به بنیاد مملکت است کاملاً صحیح است امروز هر سرمایه‌گذار خارجی علاقمنند به سرمایه‌گذاری در ایران است برای اینکه ایران یک کشتی ثابتی است که در اینجا امکان هر گونه سرمایه‌گذاری هر گونه سرمایه‌گذاری کامل و هر نوع سرمایه‌گذاری سالم هست و البته جلو سرمایه‌گذاری ناسالم و سودهای کلان باید گرفته بشود اما سرمایه‌گذاری سالم بنحو معقول مورد تأیید ما و دولت و همه ملت ایران است (عباس میرزائی - آقای دکتر امسال چند هزار حاجی بمکه رفت این دلیل سرمایه‌گذاری سالم بوده است آقای رامبد بدانند اگر به ایتالیا مسافرت نمیکشند میروند خانه خدا را زیارت میکنند) امسال حدود ۴۶ هزار نفری که بمکه رفته‌اند دلیل رفاه مردم و افزایش درآمد و پیشرفت مملکت است سیاست دولت این است که سرمایه‌گذارهای تازه بسوی سرمایه‌گذاری مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای برود که آن نود درصدی که ما وارد میکنیم بتدریج کم شود و یکی از نکات جالب این است که در صنایع جدید واقعا باید سعی کنند ۶۵٪ از منابع داخلی مملکت استفاده کنند و باز صناعی باشد که سطح اشتغال را بالا ببرد که بشود برای مردم کار ایجاد کرد یک نکته دیگر که برای ما نمایندگان شهرستانها خیلی با اهمیت است باید حداکثر این صنایع تازه در خارج از تهران باشد بهمین جهت در حال حاضر در شهر قزوین می‌بینیم همین قانون موجب شده که امروز ۱۷۰ واحد صنعتی بشهر قزوین برود بشهر اراک و ساوه برود و ما باید از این کار حمایت کنیم و

از تمرکز صنایع در تهران بشدت واقعا باید جلوگیری بشود یکی از نکات دیگری که جزو سیاست دولت است این است که صنایع محلی در همان استانها تأسیس بشود و صنایع کشاورزی بشود بدین ترتیب کارخانه قند را پهلوی اراضی چغندر کاری و کارخانه پنبه را پهلوی مزارع پنبه بوجود بیاورند اگر من بخواهم این یادداشتها را بخوانم تا صبح طول میکشد و می‌ترسم جناب آقای رئیس و همکاران را بنده خسته کرده باشم بنده دیدم که دولت برای صنایع خودش مرزی قائل است بخش دولتی نوب آهن و پتروشیمی - آلومینیوم بخش خصوصی صنایع قند، صنایع لاستیکی، صنایع بوست، چرم، داروسازی، الکترونیک، اتومبیل‌سازی و صنایع غذایی کاغذسازی اینجا تکلیف هر بخش واقعا مشخص است و هر سرمایه‌گذار خارجی و داخلی و دولت میدانند در چه رشته‌ای در این مملکت میتواند سرمایه‌گذاری بکند این چیزی است که اعتماد هر کس را جلب میکند و هر کسی میداند در چه رشته‌ای برود کار کند عرض کنم افزایش صنایع پیدا کرد و سایر صنایع همینطور یکی از نکاتی که بنده توجه همکاران عزیز را که کارگر هستند و واقعا به آن جلب میکنم این شاخص افزایش مزد است که من در یکی از آمارها دیدم در صنایع کاغذ ۶۲ درصد - در صنایع لاستیک ۱۷۸ درصد - در صنایع الکترونیک و وسائل نقلیه ۷۳ درصد دستمزد بالاتر رفته اما امیدوار هستیم که روز بروز که درآمد صنایع ما زیادتر میشود سطح دستمزد بالاتر برود خوشبختانه با سهیم شدن کارگران در سود کارخانه‌ها که با آن هم خواهیم رسید وضع کارگران امروز روز به روز بهتر میشود مسئله مهم دیگر صادرات مملکت است ما دیدیم یک دهه صادرات اعلان کردند و هدف این بود که در آینده صادرات ایران غیر از نفت به هزار میلیون دلار در سال برسد چند سال قبل وقتی در مباحثه‌های شاهنشاهی بعنوان روزنامه‌نگار شرکت میکردم شاهنشاهی می‌فرمودند باید اقدامی بشود در این مملکت که بزودی درآمد ما از نفت و گاز بسالی دو هزار میلیون دلار برسد واقعا آن وقت‌ها خیلی درآمد کم بود و باین بود ولی حال می‌بینم در ظرف چند سال با اراده شاهنشاهی بزرگ این توفیق نصیب شده سال آینده درآمد ما از نفت ۱۸۰۰ میلیون دلار است الآن هم وقتی ما در روزنامه‌ها می‌خوانیم سعی بر این است که در دهه صادرات ما برقم هزار میلیون دلار برسیم در حالیکه

رقم صادرات غیر از نفت اکنون ۲۴۰ میلیون دلار است این نشانه این است که این مملکت بر نامه دارد و برای هر کاری قدم برداشته میشود صادرات بجای خودش محفوظ است و واردات مشخص صنایع معلوم کشاورزی مشخص در رشته‌های گام برداشته میشود برای صادرات دولت برنامه دارد که آنهم توسعه سریع صادرات در دهه توسعه صادرات است - معافیت مالیاتی روی درآمد حاصله از صادرات، اعطای تسهیلات اعتباری، تخفیف در هزینه‌های بندری ایجاد صندوق ضمانت صادراتی، تسهیلات برای خرید ارز سلف صادرات، استرداد حقوق گمرکی و سود بازرگانی مصنوعات داخلی، پرداخت جوایز صادراتی و غیره که معتقدند با این برنامه‌ها سالی ۳۵ تا ۴۰ درصد صادرات زیادتر میشود اما نکته‌ای در یکی از نشریات دیدم که خیلی اهمیت دارد و آن این بود که یک کشوری که تا چند سال قبل رقمی از وارداتش اتومبیل، اتوبوس و مینی‌بوس و لاستیک و روغن نباتی - بختال پتروشیمی و سیمان بود حالا بعکس شده ظرف چند سال این اقلامی که من خواندم برقم صادرات مملکت اضافه شده و در ظرف این چند سال تنها توفیق پیدا کرده احتیاجات داخلی خودش را تأمین کند بلکه موضعی داریم که اتومبیل صادر میکنیم کفش صادر می‌کنیم و وسائل پتروشیمی این آنجائی است که برای مملکت افتخار آمیز است و واقعا به شاهنشاه بزرگ که طراح اصلی تمام پیشرفت‌های اقتصادی و سیاسی و اجتماعی ملت ایران هستند باید تبریک و تهنیت گفت (صحیح است) و بدولتی که توفیق پیدا کرده که نیات شاهنشاه را در این مدت کوتاه و بسرعت انجام داده و برنامه‌ها را بیاورد کند باید گفت آفرین همانطور که عرض کردم صادرات ما در دهه اول سال ۱۳۷۴ ۲ میلیون رسیده و ۱۷ درصد نسبت بسال قبل افزایش داشته راجع با اشتغال ما می‌بینیم در یک کارخانه نوب آهن آقای دکتر مدرسی ۳۰ هزار نفر بکار مشغول شده‌اند و احتمالاً بیشتر هم خواهد شد اینها همه ایرانی هستند همه برادران ما هستند ما باید از دولت بخواهیم در توسعه اقتصادی و صنعت و کشاورزی و پیشرفتهای دیگر کاری کند که نوب آنها بوجود بیاید تا ۳۰ هزار دوستان و برادران و موکلین ما بروند و اشتغال داشته باشند این آن چیزی است که آرزوی ماست و در برنامه چهارم اگر برای یک میلیون نفر کار تهیه میشود، کوشش کنیم مساعدت کنیم طرح بدهیم برنامه بدهیم که بشود برای بیست میلیون و ۳۰۰ هزار نفر و الا اینکه بگوئیم نوب آهن چیست و هر کاری را نمی‌کنیم که درست نیست ولی

در این مملکت با عده هستند البته در این مجلس خیر که منفی بافی میکنند هر کاری در این مملکت بشود آنها نفی میکنند و آنها از نظر افراد ملت ایران مطرود هستند هر نوع منفی بافی و چوب لای چرخ گذاشتن در این اجتماع محکوم است (عباس میرزائی) - آنها تفاله های اجتماع هستند و گور خود را برای دفن شدن میکنند) راجع به اشتغال عرض کردم همه دنیا با مشکل اشتغال روبروست دوستان عزیز بنده مثل آقای جوانشیر که مخصوصاً از نظر مسائل بین المللی آشنائی کامل دارند و معاون محترم وزارت کار آقای مجد میدانند برای اشتغال برنامه های تهیه شده برنامه ده ساله سازمان بین المللی کار آمارشان این است که در این ۱۰ ساله ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰ - ۲۸۹ میلیون نفر نیروی کار جهان افزایش پیدا می شود ۵۶ میلیون نفر در مقابل پیشرفته و در جهان سوم ۱۶۰ میلیون نفر - در آسیا که ۲۰ درصد مرتب اضافه میشود اما تهیه کار هم یک میلیون دو میلیون کار تهیه میشود که من خیال نمیکنم باین سهولت عملی شود سازمان ملل متحد مطالعه کرده طبق نثریات اقتصادی برای اینکه هر کارگر بکار مشغول شود باید ۵۰۰ دلار سرمایه گذاری بشود پس باید حساب کنیم اگر برای یک میلیون نفر کار پیدا شود باید چه مقدار سرمایه گذاری در مملکتی اضافه شود تا این تعداد بکار و ادا داشته شود اینها از قامی است که در دنیا بررسی شده و عملی است حالا بطور ممکن است یک کسی بگوید چرا برای مردم کار تهیه نمیکنید بیائید ۵۵ میلیون کار تهیه کنید این رقمها را باید خواند و بداند امکان هست؟ باید راه حل درست شود (سعید وزیری) - مسئله اشتغال متناسب با ظرفیت بیشتر کاری است که در مملکت انجام میشود) کاملاً صحیح است بنده عرض کردم راجع به ترکیب واردات اشاره کردم که چون ما در هر رشته ای برنامه داریم بتدریج الآن می بینیم مواد خام کالای صنعتی ۹۰ درصد است در صورتی که در گذشته عکس این بود یعنی در سالهای قبلاً انقلاب و اکثر کالاهای مصرفی نبود در صورتیکه در سایه سیاست مستقل ملی ما در این مملکت از نظر اقتصادی انعقاد قراردادهای اقتصادی با کشورهای مختلف منعقد شده دولت هند در مورد صادرات موافقت کرده است که هزار میلیون تومان کالا ظرف مدت ۵ سال خریداری کند صادرات ایران بشوروی ظرف ۵ سال ۷۰۰ میلیون دلار خواهد بود صادرات ایران به چکسلواکی

۴۰ میلیون دلار و برای اینکه ماشین آلات از چکسلواکی خریداری شود ۲۰۰ میلیون بایران اعتبار داده شده مذاکراتی با رومانی، ژاپن شد که واقعا بازارهای صادرات ما حفظ بشود بنده این بابیک نکته ای اشاره میکنم که آقای دکتر دادفر و آقای مهندس صائی بمن یادآوری کردند راجع به خشکیبار است و آقای دکتر عمده وزیر نیرو توجه میفرمایند ما امروز یک چنین سیاست سالم اقتصادی داریم که خشکیبار ما با کشورهای دیگر کاملاً رقابت میکند و محصول خشکیبار ما در فزاین و مملایر و مراغه و سایر نقاط مانده و باید دولت کمک کند هر نوع خشکی که دارد رفع کند خشکیبار کالائی نیست که صاحبش نگاه دارد استعدا میکنم این بررسی شود و جوابش را هم بفرمایند ما بدهید این خواسته دوستان ماست و به بینید اگر در یک جای عملی باید بشود که آن از نظر مملکت لازم است خودمان پیشقدم هستیم و تذکر میدهم که اشکالات رفع شود این قراردادها با کشورهای مختلف نشانه سیاست مستقل ملی ماست که با همه کشورهای روابط دوستانه و صمیمانه داریم و از هر نوع اقتصاد سالمی که برفع کشور تشخیص بدهیم استفاده میکنیم اشاره به بانک توسعه صنعتی شده بود چون موقع طرح لایحه اخیراً صحبت شده از جواب صرف نظر می کنم در روزنامه حزب مردم خواندم و خیال میکنم توضیحاتی داده شده بنابراین من در باره خدمتی که بانک توسعه صنعتی و معدنی به توسعه صنایع مملکت کرده اشاره ای نمیکنم چون یکبار در مجلس مطرح شده، البته این بانک توانسته است با ۴۰۰ طرحی که تصویب کرده یک تحرکی در صنعت مملکت بوجود بیاورد و بخصوص بانک معتقد است از این چهار صد طرح، یک طرح غلط در نیامده که در نتیجه پول بانک را برنگرداند یعنی این بانک وقتی یک طرحی عرضه میشود تا ۵۰٪ پولش از طرف صاحبان سهام عرضه نشود و تأمین نشود پولی نخواهد داد و اصولاً تدریجاً پول میدهد یعنی همان طور که صنعتی پیش میرود پول میدهد البته این ارقام اینجا هست ولی اشاره ای نمیکنم اما حق این است که از یک صنعت عظیم مملکت یعنی صنعت نفت و از یک خدمت گزار صدیق شاهنشاه یعنی آقای دکتر اقبال صحبت کنم و هم چنین کارشناسان نفتی ما که توانستند در اجرای سیاست شاهنشاه ما یک تحریک عمیقی در صنعت نفت و گاز مملکت بوجود بیاورند (صحیح است) و امروز در اجرای نیات شاهنشاه صنعت نفت

و گاز مادر دنیا یکی از پیشرفته ترین صنایع دنیا است و آتیه خیلی درخشانی برای آن پیش بینی میشود (صحیح است) و اصولاً هیچ دلیلی نمی بینیم که روزی شرکت ملی نفت ما از بزرگترین شرکتهای نفت دنیا نشود آرزوی ما این است همانطور که این شرکت با مدیریت بسیار صحیح و کارشناسان ورزیده و خوب اداره میشود روز بروز موفقیت داشته باشد امروز اقدامات این شرکت بقدری توسعه یافته که نه تنها ما از نظر صادرات نفتی مقام اول را داریم بلکه توانسته ایم در هندوستان و آفریقا هم بالا پیشگاه سازیم و کارشناسان نفتی ما در الجزایر و لیبی خدمت میکنند و قرار دادهای جدیدی که بسته شده برای پتروشیمی سعی شده است از گازی که بهتر می رود ۳ هزار نوع کالا میشود از آن بدست آورد استفاده بشود و ما تردید نداریم با رهبری شاهنشاه و پیروزی بزرگی که از نظر سیاسی و اجتماعی و اقتصادی در امر نفت بوجود آمده مسلماً خیلی زود بفرموده شاهنشاه خواهیم رسید و شرکت ملی نفت ما از بزرگترین شرکتهای نفت دنیا خواهد شد (مسهودی) - پشت همین تریبون گفتند که در ایران نمیتوانند لوله های بسازند ولی بزرگترین صنایع دنیا را در اینجا اداره میکنند) چون راجع به نفت اشاره کردم آقای دکتر وفابیک نکته ای را از یک مجله خارجی ترجمه کرده فرستاده اند علاوه که خیلی از دوستان ما از اروپا برای ما مینویسند که هر شب در رادیو ها و تلویزیون ها صحبت از شاهنشاه عزیز ماست که در احقاق حق ملت ایران و کشورهای صادرکننده نفت پیشقدم شده اند و این واقعاً برای ما موجب افتخار است این مقاله ای است که آقای دکتر وفابیک مجله فرانسوی خلاصه کرده اند من آن را میخوانم ۲۵ فوریه ۱۹۵۱ پیروزی اوپک و تولیدکنندگان نفت آنچنان اهمیت دارد از نظر اقتصادی و سیاسی و اجتماعی که حتماً در آینده ما نیز اثر بسیار خواهد داشت بطور خلاصه از رابطه ای که بین ممالک صادرکننده و واردکننده تاکنون موجود بوده است دگرگونی ایجاد کرده و خواهد کرد و برای رفع این شکاف بین صادرکنندگان کالاهای ساخته شده اقدامات وسیعی شده و خواهد شد و در آبنده هم باید منتظر اقدامات دیگری بود این قدمها باعث شده که کشورهای دیگر در صدد بر بیایند که اتحادیه هایی مثل اوپک تشکیل بدهند تا بتوانند بجزین توفیقاتی برسند اما راجع به یکی دیگر از مواد انقلاب ایران یعنی سهم شدن کارگران در سود کارخانه ها ما خوشبختیم که

کارگران شریف ما این برادران عزیز ما که چرخهای عظیم صنایع ما را با شرافتمندی و سلامت میگردانند کارگران عزیز ما که امروز خوشبختانه مجهزند و مشغولند و نمایندگان دارند که از هر جهت توانستند خواسته های کارگرها را در هر رشته ای بررسی کنند و من نمایندگان کارگران و برادران عزیز خودمان تبریک میگویم که توانستند در راه خدمت بکارگر قدم اساسی بردارند و حزب ایران نوین یکی از بازو قوی و نیرومند سازمان کارگری حزب است شاهنشاه در مصاحبه شان در مورد سهم شدن کارگران در سود کارخانه ها فرمودند یکی از اقدامات مهم ما سهم کردن کارگران در سود کارخانه هاست بسیاری از ممالک خواسته اند بجزین کاری دست بزنند اما موفق نشده اند در حال حاضر یک میلیون و شصدهزار کارگر حقوق بگیر در کارگاهها مشغول کار هستند و ۱۰۴۱ سندیکا تشکیل شده است در یکسال جاری یکصد و شصت هزار کارگر از فرمول سهم شدن کارگران در سود کارخانه ها بهره مند شده اند و بطور متوسط بین ۴۰ تا ۴۵ هزار نفر از کارگران ۶۰ روز حقوق خودشان را بعنوان سهام از سود ویژه دریافت می کنند و شاید این رقم افزایش پیدا کند اضافه بر اینکه مزد کارگر بالا خواهد رفت در این سال یکصد هزار نفر از کارگران بخش دولتی که نمیتوانستند مشمول مقررات باشند سهم خود را بصورت پاداش دریافت داشتند برای واحدهای از صد نفر بالا، طبقه بندی مشاغل بصورت اجباری در آمده است تا نظم دستمزدها در کارگاهها کنترل شود در این مدت بیش از هشتصد هزار کارگر بیمه شده اند و با بیش از سه میلیون نفر اعضای خانواده های خود از مزایای بیمه استفاده می کنند بعد از انقلاب ایران اقدامات وسیعی در جهت بهبود وضع کارگران انجام شده، تنها در سال جاری یکصد و شصت هزار کارگر از فرمول سهم شدن کارگران در سود کارگاهها بهره مند شده اند و همانطور که کشاورزان عزیز از مزایای انقلاب بهره مند شدند همه ما باید کوشش بکنیم در اجرای نیات شاهنشاه وضع کارگران ما روز بروز پیشرفت کند و از نظر دستمزدها و رفاه اجتماعی در آبنده وضعشان بهتر شود (روحانی) - کارگرانی که از اصل انقلاب در متوسطه سهم شدند در سود کارخانه ها استفاده میبرند و اندها کارشان هم در آن کارخانه زیادتر شده است (کاملاً صحیح است) صدر در کارگران ما خوشبختیم و در نوع خودشان

از بهترین کارگران دنیا هستند و ما تردید نداریم با این بر نامه‌هایی که به تیر و یوز وضع کارگران ما بهتر شده و واقعا از وزارت کار می‌خواهیم که نسبت به تأمین هر چه بیشتر حقوق کارگران صمیمانه اقدام کند. بنده در دم یادداشت‌های خودم که در قسمت بازرسی کار و حفاظت کارخانجات ۱۶/۵۵۰ باراز کارگاه‌های مختلف بازرسی بعمل آمده و نقش حفاظتی آنها را بکارفرمایان تذکر داده و باراز ادامه کارشان جلوگیری شده ۳۵ دوره کلاسهای کمک اولیه تشکیل شد. یک مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار و ساختمان برای تعلیم کارگران شروع بکار نموده و هم چنین برای کمک به کارگران و کارمندان وزارت کار و بیمه‌های اجتماعی و بانک رفاه طبق قانون ایجاد شده کلاسهای بیکار بایسواد در کارگاهها ایجاد شده و در این کلاسها ۷۷۰۶ نفر موفق باخذ گواهینامه پایان دوره آموزش چهارساله ابتدائی شده‌اند دوست عزیز ما آقای سعیدوزیری مرقوم فرمودند کارگران ما با پاسداری از بر نامه‌های صنعتی ما نشان می‌دهند که بهترین وطن پرستان و ناسیونالیست‌ها هستند شرکتها تاکنون ۷۴۵ شرکت تعاونی مصرف اعتبار مسکن کارگری ۲۰۶/۰۱۱ نفر عضو و ۱۴۹/۱۷۲/۹۳۸ ریال سرمایه تشکیل شد. سازمان توان بخشی طبق قانون بوجود آمده و در این مدت کم ۴۳۸۴ نفر مراجعه داشته است - تأمین مسکن یکی از کارهای بسیار مهمی است که برای رفاه کارگران ضروری است باید کمک بیشتری بکنیم و این مسأله تأمین مسکن را برای کارگران حل نمائیم و علاوه بر پرداخت وام به ۹۷۸۸۱ نفر کارگر مبلغ ۵ میلیارد ریال کوی سازمان کارگران در اصفهان هزار ساختمان مسکونی یک طبقه در سر بندر ۲۷۷ واحد مسکونی در بندر شاهپور ۲۰۰ واحد مسکونی کارگری در تبریز از طرف شرکت خانه سازی در دست اقدام است ولی باستی تمام واحدهای صنعتی را مکلف کنیم که برای کارگران خانه بسازند کارگر که از پایه‌های اصلی تولیدات است این کارگر باید راحت زندگی کند (عباس میرزائی این فرمایش شماره آقای پزشکپور و آقای رامبد که میگویند از حقوق مردم دفاع می‌کنند فرمودند) آقای ایلخانی پور یادداشت داده‌اند که هنگام تشریف فرمائی شاهنشاه به کرمانشاه اوامری در باره مسکن کارگران صادر فرمودند دولت خدمتگذار جناب آقای هوبدا فوراً اقدام نمودند و موجب دلگرمی آنها شد، بیمه‌های اجتماعی با بودجه سالانه

بارای مردم و انتخاب مردم مشغول کار شده اند کوشش بسیاری در انجام کار مردم و مخومه کردن پرونده‌ها نشان می‌دهند آمار دادگستری در دست است که پرونده‌های پایان یافته در سال ۴۱ ۹۹۹/۵۲۳ و در سال ۱/۶۰۷/۸۰۰۴۸ پرونده و ۹ ماهه امسال ۱/۱۳۲/۳۴۶ واقعاً به بینید با این ۱/۱۳۲/۳۴۶ پرونده پایان یافته می‌دانید چه تعدادی آدم از این دعاوی راحت شدند و می‌دانیم که چقدر مردم انجام این کارها برایشان اهمیت دارد و می‌دانید وجود این شوراهای داوری چقدر اهمیت دارد من حوزه انتخابیه خود الموت را میگویم در آنجا با تأسیس دادگاه بخش و خانه‌های انصاف می‌دانید چقدر در امنیت آن منطقه مؤثر شده است خیلی از اشخاص متجاوز ناچار شده‌اند دست از تعدی تجاوز بردارند زیرا بمحض خلاف ممکن است دادگاه گریبان آنها را بگیرند (کازم مسعودی - آقای دکتر الموتی را هر دوای کاخ دادگستری را ملاحظه بفرمائید و با سالهای قبل مقایسه کنید).

شعب دادگاه استان از ۹۵ شعبه در سال ۴۱ به ۶۹ شعبه در سال ۴۹ افزایش یافته .

شعب دادگاه شهرستان از ۱۴۱ شعبه در سال ۴۲ به ۱۸۴ شعبه در سال ۴۹ .

شعب دادگاه بخش از ۱۷۵ شعبه در سال ۴۲ به ۱۹۸ شعبه در سال ۴۹ .

دادسرای شهرستان ۸ شعبه اضافه شده .

خانه انصاف ۳۲۱۹

شورای داوری ۱۱۸

و اینها بدون اینکه تحمیلی به بودجه مملکت باشند توانسته‌اند بار بزرگی از دوش مملکت بردارند. بهر صورت ما موفقیت آنها را آرزو می‌کنیم .

حی - جناب آقای دکتر قضاوت شهباهم کار می‌کنند.

دکتر الموتی - بیانات من مفصل شد و با توضیح فعالیت‌های وزارت پست و تلگراف بعراض خود در امشب پایان می‌دهم چون می‌دانم خسته شده‌اید (نمایندگان بفرمائید)

مسعودی - آقای دکتر الموتی این آمار و ارقام حقایقی را روشن می‌سازد بفرمائید ، ما که مثل اقلیت نیستیم می‌نشینم و گوش می‌دهیم .

رامبد - آقای رئیس اجازه ندهید که اینطور اهانت کنند

مسعودی - احترام مجلس را تنگناید .

دکتر الموتی - عرض کنم ما باید صحبت‌های خودمان

را بکنیم ، هیچکس به مجلس اهانت نکرد ، اگر کسی میخواهد برود و استراحت کند تشریف ببرد ، مجلس مورد احترام همه است (صحیح است) و این جا محل بحث و انتقاد است و مساغلی غیر از این مطرح نیست و ما حق نداریم در ساحت مقدس مجلس شورای ملی رفتاری کنیم که درست نباشد ، عرض کنم یکی از سازمانهای دیگر دستگاه وزارت پست و تلگراف و تلفن است که من قسمتی از پیشرفت‌های آن را اشاره میکنم (یکی از نمایندگان - از پیشش بفرمائید) البته هر کاری که انجام میدهد پست است تلفن است ماکروویو است اینها را رویش مطالعه میکنیم پست و تلفن را به بینیم چه کارهایی شده آن در انگلستان هفت هفته است اعتصاب کارمندان پست است نامه‌ها نمیرسد باید به بینیم در کشور ما با این امکانات و وسائل که دارند چه کارهایی کرده‌اند با استفاده از سیستم ماکروویو که از مدرن ترین سیستم های دنیامی باشد در سال ۴۳ شروع و در سال ۴۴ آغاز بکار کرد که ایران را

برکبه و پاکستان متصل کرد طول ۲۵۰۰ کیلومتر ظرفیت ۶۰۰ کانال تلفن شهرهای تبریز - قزوین - تهران - قم - کاشان

اصفهان - نائین - بزد - کرمان - بم - زاهدان در مسیر این شبکه هستند واقعاً اگر یکروز میگفتند شهرهایی مثل زاهدان و نائین در مسیر مخابراتی قرار گرفته‌اند این برای ما اسباب تعجب بود ولی ما امروز با استفاده از سیستم ماکروویو

که یکی از مدرن ترین سیستم‌های دنیاست در مملکت ما به این صورت توسعه پیدا کرده این در اسدآباد است و باید دید

در سال ۴۸ خط ماکروویو تهران - اسدآباد ایستگاه زمینی ماهواره‌های مخابراتی را بر مرکز مخابرات تهران متصل

میکند و ظرفیت آن ۱۲۰۰ کانال تلفنی و یک کانال تلویزیونی است و همچنین خط ماکروویو اصفهان شیراز ظرفیت ۳۰۰

کانال تلفنی مورد بهره‌برداری قرار گرفت و تا پایان برنامه

درآمد پست و تلگراف از ۶۰۹ میلیون ریال به ۱/۳۶۹ میلیون ریال افزایش یافته.

در سال ۴۸ کارخانه تلفن سازی در شیراز افتتاح شد که ۶۰ هزار دستگاه تلفن میسازد و ۴۵ هزار خط تلفن تهیه میکند.

تلفن شهری - تلفن خودکار از صد هزار به ۳۵۷ هزار .
تلفن های غیر خودکار از ۲۵ هزار به ۴۵ هزار .

و از طرفی در کار تلفن که مورد احتیاج مملکت است در برنامه چهارم سیصد هزار شماره بیش بینی افزایش شده اقدامات اساسی شده ولی امکان آن هست که هنوز با مشکلاتی مواجه شود یا تلفن را وقتی میگیرد بجای دیگر متصل شده باشد البته در خیلی از جاهای دنیا اینطور هست ولی ما امیدوار هستیم که دستگاه وزارت پست و تلگراف از این تسهیلات استفاده بکند و همانطور که آرزوی ما است سرویس خوب در اختیار مردم قرار بگیرد .

۴ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - آقای دکتر المونئی بقیه فرمایشات را برای جلسه فردا صبح بگذارید ، بنابراین با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم و جلسه آینده ساعت ۹ صبح فردا موکول میشود .

(ساعت ۲۳ جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

چهارم شبکه ماکروویو خیلی از شهرها و بخشها را در بر میگیرد ما خوشوقت هستیم که دولت این توفیق را پیدا کرده که دنبال ماکروویو و مخابرات رفته چون دیگر با سیستم قدیم که نمیشود این دستگاه مخابراتی را اداره کرد ما باید با این سیستم

سیستم مجهز باشیم و با این طرز طول خط ماکروویو به ۲۰ هزار کیلو متر میرسد با ظرفیت کانالهای تلویزیونی ۲۵ میلیون کانال ۱ کیلو متر ماهواره های مخابراتی - در اسدآباد در مهر ۴۸ مورد بررسی قرار گرفت ظرفیت آن ۶۰ کانال تلفنی است که قسمت عمده ارتباط تلگرافی و تلفنی داخل و خارج انجام میشود این دستگاه بوسیله سیستم ماکروویو ۱۲۰۰ کانالی با اضافه یک کانال تلویزیونی تمرکز مخابرات تهران مربوط میگردد .

ارتباط تلگرافی و تلفنی بین شهری در ابتدای ۱۳۴۱ جمعاً فقط ۲۰۲۶۷ کیلومتر خطوط هوایی از سیم مسی وجود داشت که در سال ۱۳۴۹ بحدود ۴۳۰۰۰ کیلومتر بالغ گردید یعنی در حدود ۲۱۲ درصد افزایش یافته و عبارت دیگر ظرف این مدت متجاوز از دو برابر تمام سیم کشی های تاریخ تقریباً یک قرن ارتباط تلگرافی و تلفنی ایران سیم کشی شده است .

تلکس از ۱۸۰ به ۶۰۰ دستگاه .